

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan s večer izvenredne in pravega velja po peti prejemati za avstro-ogrsko deželo na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrta leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 4 K, na pol leta 2 K, na četrta leta 1 K 50 h, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrta leta 6 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K, za vsa druga dežele in Ameriko celo leto 20 K. — Na naročbo brez izredne upraviteljske naročnine se ne obra. — Za ostanke se plačuje od petdesetpet peti-vrste po 14 h, če se ostanke tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Sepisi naj se izloče frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knaflovi ulici št. 1. — Upravitelstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

Uredništvo telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstvo telefon št. 85.

Ljubljanski občinski svet v dnevih težkihkušenj in žalosti.

V Ljubljani, 23. sept.

Za danes zvečer je bila zopet klicana izredna seja ljubljanskega občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo poročilo predsedstva. Predsedoval je župan Ivan Hribar, ki je govoril.

posmrtnico večeraj pokopanima narodnima žrtvama.

Takoj pri prvi besedi so se vzdignili občinski svetniki ter so ves govor stoji poslušali. Župan je začel svoj govor nekako takole: Večeraj smo sprejeli k večnemu počitku dvoje mladih, kruto upihnenih življenj, dve nesrečni in nedolžni žrtvi. Bil je pogreb, kakršnega ne le ni imela Ljubljana od pamtikeva, temuč kakršnega naša prestolnica in sploh slovenska zemlja še videla ni. Več kakor 40.000 ljudi se je deloma udeležilo sprejema aktivno, deloma so v nemi žalosti sočustvovali ter delali spalin. Žalost je bila splošna, nepopisna, pretresljiva. Celo dolgo pot od starega do novega pokopališča so tekle solze, celo pot sta se v pretresljivem ihtenju obžalovali žrtvi, ki sta morali pasti v prerani grob, ne da bi bili sploh kaj zakrivali. Premišljevanje o taki krutosti mora omehčati tudi kamenito srce. Nato je župan naznanil, da je naprosil predstojništvo glavne župne cerkve (v Senkavžu), da se opravi prihodnji ponedeljek ob 10. uri dopoldne maša zadušnica. Do tedaj ostanejo črne zastave razobešene na vseh mestnih javnih poslopih ter prositi tudi ljubljanske meščane, naj store isto glede svojih hiš. — Nadalje je izrekel župan zahvalo vsem zdravnikom, ki so se s toliko vnemo in človekoljubno požrtvovalnostjo zavzeli za nesrečne žrtve, predvsem gg. podžupanu dr. vitezu Bleiweis, dr. Iv. Oražnu, dr. Ru-su, dr. pl. Föderpergu, dr. Dolšaku, dr. Kraju, dr. Illnerju, vojaškemu štabnemu zdravniku, dr. Slajmerju in sploh vsem zdravnikom deželne bolnišnice, ki so se z očetovsko skrbljivostjo zavzeli za ranjence. (Vsestransko pohvalno pritrjevanje). Nadalje se je toplo zahvaljeval katehetoma dr. Potokarju in Jeršetu, ki sta bila takoj s tolažbo pri ranjenih. Župan je povedal, da je obiskal vseh sedem ranjencev v bolnišnici, kjer

ga je dr. Fridrich ljubeznivo vodil od postelje do postelje. Ranjeni so vsi težko, a vsem se, hvala bogu, obrača na bolje; mrzlica pojema ter je sploh upanje, da se vsi ohranijo pri življenju. Vsi ranjenci so prišli popolnoma nedolžno do strašne usode. Dijak Borštnik n. pr. se je mirno, nič slabega sluteč vračal s poldanskega sprehoda iz Fužin v svoje stanovanje. Župan je ranjene po svoji moči tolažil. Zahvalil se je dr. Fridrichu za vestno in trudoljubivo skrb. S povzdignjenim glasom je župan pristavil, da mora na podlagi natančne zdravniške preiskave konstatirati, da izmed vseh sedem ranjenecv ni nobeden ranjen od spredi, temuč so vse krogle ali bajoneti zadeli odzadi. (Nepopisno vrišče in vihar. Razburjeni klici. Skandal! Sramota! Morilec!) Tudi Lunder in Adamič sta bila ustreljena odzadi. (Se hujši vihar in pretresljivi fej-klici). Ta dejstva osvetljujejo z bengalično lučjo, kako inferiorno lahko miselno se ravna z življenji državljanov. (Znova viharni klici). Župan je prosil, naj občinski svet dovoli znova 1000 K za ranjence in njih rodbine. (Soglasno pritrjevanje in vsestranski dobro-klici) ter naj prevzame vse stroške za zdravljenje v 1. razredu. (Zopet vsestransko odobravanje). Nadalje je župan naznanil, da je v svojem imenu podaril 100 K za spomenik in 100 K za ranjence ter prosil občinskega svetnika dr. Majarona kot načelnika tozadnega pomožnega odbora, naj izda oklic za prispevanje prostovoljnih prispevkov v ista namena. (Odobranje). Obenem je župan predlagal, naj se vsi trakovi z vencev, ki so bili položeni večeraj na krsti (drapirana je bila z njimi skoraj vsa posvetovalnica), shranijo za bodoči mestni muzej, kjer se priredi posebna soba z napisom: soba nedolžnih žrtv 20. septembra 1908. (Vsestransko pritrjevanje in odobravanje). Nadalje je izrekel župan obdoru meščanov, ki so tvorili pri pogrebu reditelje, globokočutečo in najiskrenejšo zahvalo. Člani tega odbora so pokazali, da so svojo nalogo dobro razumeli ter ji bili tudi popolnoma kos, a tudi občinstvo jim je popolnoma zaupalo ter se pokorilo njihovim odredbam. Najbolj pa pri tem veseli župana, da so pri tem nastopale vse tri slovenske stranke popolnoma složno in sporazumno. (Viharno odobravanje). — Potem je župan nadaljeval: Z nami žaluje ves slovenski svet. Najsijajnejši in najblažilnejši dokaz pa nam je prišel iz goriškega deželnega zbora, kjer je bil nujni predlog brata dr.

Gregorina soglasno sprejet, naj se v znak sožalja za padle žrtve v Ljubljani seja prekine. Za predlog so glasovali tako Slovenci kakor Italijani. (Viharni klici: Slava in hvala jim!) — Nato je prečital župan tri dni posvetovat k deželni vladi. Niti povabili ga niso k dogovorom, pač pa ga vabijo sedaj po nesreči. Žurnalistični mazač laže, da so vodili otroke v mrtvašnico k žrtvam podžigati narodno strast. Tak podivjanec, ki kaj takega zapiše, nima srca človeka, temuč tigr. (Klic: Ne tigra, temuč psa!) Obrekovalci tudi piše, da zapuščajo Nemci »fluchtartig die Stadt« (Klic: »K Eulenburgo be-ze!«) Nihče ne ve v Ljubljani ničesar o takem begu, tudi na kolodvorih ne. Dopisnik obrekuje narodna dekleta, laže o velikem shodu, ki je bil v nedeljo v »Narodnem domu« itd. Govorniku se zdi, da imamo opraviti s hijeno, ne pa s človekom. Ta človek, dasi po božji podobi ustvarjen, ni dobil duše od boga, temuč od satana. (Klic: Pes nima duše!) Vse te obrekljivce pa je prekosil minister Prade. (Vihar ogorčenja). Njegove izjave so prave hujskarije, kakršnih bi se ne smelo slišati z ministrskega sedeža. Ako se tak človek da informirati od kake Line Kreuter-Galle, (viharna veselost) se vse neha. Nemški stranki je le čestitati, da je takega moža poslala na ministrski sedež. Iz vsega pa je razvidno, da je proti nam v laži in obrekovanju složno vse, kar nosi ime: nemško. Zalostno za Avstrijo, da vlada ne more slušati nepristranskih poročil, temuč polaga večjo važnost na postransko vlado. (Klic: Eger!) Govornik se tolaži, da je slovenski narod tako zrel, da nas tudi take zarote ne uničijo. (Viharno odobravanje).

Občinski svetnik dr. Tavčar se je v začetku svojega govora tudi spominjal večerajšnjega pogreba, pri čemer se mu zdi, da so vsi deželni vlado prevzela čutila Kulaviceve družbe (Klic: ogorčenja), zakaj povsod so pri takih žalostnih prilikah navzoči tudi zastopniki deželne vlade, a pri večerajšnjem pogrebu ni bilo nikogar teh blizu. Niti tistega obdrgnjene grofa Künigla ni bilo blizu. Vse je kazalo, kakor bi se pri deželni vladi veselili žrtve. (Klic: Slabo vest imajo!) Sodbo o tem prepušča vsakomur, ki ima človeško srce.

pred postavnim terminom, da je pogledal, če se je morda določilo v oporoki kako volilo sv. Petru ali njegovi cerkvi; oziroma ta sodni dvor je imel nalogo ukreniti vse potrebno, da se je vtihotapilo naknadno v oporoki kako volilo za sv. Petra. Ali nas ne spominja to živo na tisto tiho mojstrsko sodelovanje naše duhovščine pri oporokah?!

Sicer so po papeževi državi zavzemali le količjak pomembna mesta sami duhovniki. Na strokovno vsposobljenost se ni gledalo. Varnostne odredbe so bile naravnost škandalozne. Človeško imetje in življenje ni bilo nikdar varno. Roparske drhali so strahovale cela mesta. Papeževa vlada se je pogajala z roparji in stopala z njimi v dogovor. Mnogo duhovnikov pa je bilo s temi roparskimi bandami v tajni zvezi. Ta položaj so izrabljali predvsem v to, da so s pomočjo banditov preganjali sebi neljube osebe, zlasti naprednega mišljenja. Taki duhovniki so roparjem naročili: ubijte in oropa naj se tega in tega, in to se je zgodilo.

Ni čuda torej, da je ljudstvo ob vsaki priliki pokazalo sovraštvo do papeževe vlade. Papež je moral česče kakor pes bežati iz Rima in svoje države. In niti enkrat se ni povrnil s svojo lastno močjo, ampak vedno s pomočjo tujih vladarjev. Pa

ce. Furor teutonius je Nemce popolnoma zaslepil, da si ne morejo pomagati z drugim, kakor z lažmi. (Vihar). Govornik se noče baviti s podlimi oslarijami nemških listov, kakor je tista, da je mestna občina pred demonstracijami nalašč navozila po mestu kupe kamenja. Dotakniti pa se mora židovskega »Fremdenblatt«, ki je tudi njega napadel, a ne ve mu očitati drugega, kakor da je kritikoval, zakaj se je spustilo nad Slovence besno nemško vojaštvo. Ne upa pa se dotakniti njegovih vprašanj, zakaj so vojaki streljali brez dovoljenja političnega komisarja, in zakaj se ni občinstvo prej opozorilo, da hočejo vojaki streljati. To je generalna točka! Smešno je zanikati, da vojak ne obdrži tudi v cesarski suknji vedno nekaj narodnega fanatizma, posebno še gornještarski Nemec. V ravno istem listu pa se tudi razglasa Pradejev komunike, da se mora poveriti stroga preiskava sodniku nemške narodnosti Govornik vzklikne: Meni se očit, da ne verujem, da bi naš rumeni pešpolk ne čutil nemško, stari Prade pa insultira vse naše sodništvo. Tu naj zatuli »Fremdenblatt«! Dr. Tavčar nadaljuje: Najkarakterističnejše pa je, da naš vladni list ni mogel izreči, ali je bilo streljanje upravičeno ali ne. Boljšega dokaza, da se je orožje rabilo neupravičeno, pač biti ne more. Drugi dokaz za to je, da je dal vladni komisar objaviti, da se je streljalo brez njegovega ukaza in njegove vednosti, kar je proti vsem pravilom vojaškega poslovnika. Pokažite nam pa le enega človeka, pokažite le enega vojaka, ki je bil ranjen! Ne, tega ne morete! Iz vsega tega je razvidno, da so — morili. Župan je letal okoli do onemoglosti, da se je polegel vihar. Odkar je prevzel vodstvo policije, je mesto popolnoma mirno, in vsakdo je prepričan, da ga ni Slovenca, da bi demonstriral Nemcem in ministru Pradeju na ljubo, ki hoče sedaj za vsako ceno imeti pri nas revolucijo. Večrajšnji komunike, ki je Schwarzu na stečaj odprl vrata za odhod, jasno kaže, da bi ti krogi radi imeli zopet nemire, radi bi zopet, da bi tekla kri. Pri celi tragični stvari pa je tudi nekaj humorja vmes! Med informatorji, ki so danes prvi vir ministru Pradeju, (klici ogorčenja), je tudi neka smešna prikazen z ljubljanskih ulic, ki se imenuje Lina Kreuter-Galle. Najbrže jo je popihala iz Ljubljane v veliki žalosti, ker se ni nihče hotel brigati za njena okna. (Viharna veselost). Ako hočejo na Dunaju častiti to staro relikvijo, nam je prav. Z njo postali so

LISTEK.

Nekoliko komentarja k cerkvenim govorom naše duhovščine.

(Dalje.)

L . . . ič.

To ravnanje duhovščine mora razumeti vsak, kdor upošteva razloge, katere sem navedel v dokaz, zakaj duhovščina iz svojega stališča takorekoč mora biti proti ljudski prosveti.

Duhovščina se sploh v nobenih drugih razmerah ne počuti srečno in varno, kot v srednjeveških. Zato pa s pomočjo politične moči skuša upeljati zopet take srednjeveške uredbe, ki bi neizrečeno dobro služile cerkveni oblasti. Da bi hijerarhija gotovo zopet upeljala srednji vek, ko bi imela dovolj moči za to, nam jasno pove zgodovina. Vse institucije v papeževi državi so bile prav do njenega konca, dokler je niso priklopili k zedinjeni Italiji, čisto srednjeveške. V Rimu samem se je vladalo na srednjeveški način prav do leta 1870. Sicer so bile za časa francoskega vladanja papeževih provincij upeljane

tu najmodernejše reforme, tako da so se prebivalci res mogli enkrat srečno počutiti. To je bilo od 1809. do 1814. Ko pa so prišli papeži zopet do vlade, so hitro upeljali stari srednjeveški režim.

V papeževi državi je vladala hijerarhija naravnost nezaslišana. V celi papeževi državi ni bilo niti enega učiteljskega, kjer bi se mogli izobraževati bodoči ljudski učitelji. Šolstvo so imeli v rokah menihi in nune. V takih šolah so se ljudje pripravljali le za »večno izveličanje« in prav nič za življenje. Ljudi se je sililo le k molitvi. Čitati je znala komaj ena petina papeževih podložnikov.

Tej stopnji izobrazbe je odgovarjalo tudi materialno stanje prebivalstva. O razvoju kake industrije, trgovine ali poljedelstva niti govora. Papeževa vlada je bila naravnost sovražna vsakemu takemu napredku. Zemlja, nad katero so gospodovali papeži, je tako krasna in rodovitna, da bi bila lahko res zemeljski raj; ima mnogo prirodnega bogastva in zelo ugodno zemljepisno lego. Toda papeževe province so bile ene najrevnejših, najzapuščenejših dežel. In še dandanes se niso mogle te dežele otresti velike materialne bede, katero je zakrivila papeška vlada.

Justica je bila čisto srednjeve-

ška. Pri vseh sodnih dvorih so imeli pretežno večino in odločilno besedo duhovniki, ki pravniško navadno niti izobraženi niso bili. Civilnega zakonika ni bilo nobenega. V kazenskih zadevah pa so veljale krute kazenske odredbe Karla V. (Die peinliche Halsgerichtsordnung). Osebe duhovskega stanu so spadale izključno le pod duhovsko sodišče. Poleg tega je bilo vse polno drugih izjemnih sodnih dvorov. Izjemnemu sodnemu dvoru so bili tudi podrejeni špionji in drugi podobni izmečki človeške družbe, ki so tajno služili papeževemu režimu. Vsled njih »zaslug« jih je izjemni sodni dvor navadno osvobodil, če so napravili še tak zločin. Tudi inkvizicijsko sodišče je obstajalo prav do konca papeževe države. Krivoverce sicer niso več sežigali na grmadi, ker so se bali umesavanja drugih držav. Delala bi pa to duhovščina še danes, ko bi imela nekdanjo moč. Nekateri cerkveni dostojanstveniki to odkrito priznavajo. Tako n. pr. znani škof in pisatelj Hefele še leta 1870. pravi, da hijerarhiji ne primanjkuje volje zopet upeljati grmade. V »Analecta ecclesiastica«, latinskem rimskem časopisu se čita še leta 1895.: »Blagoslovljene bodite, ve plapolajoče grmade!« Eden najbolj zanimivih sodnih dvorov pa je bil gotovo »Tribunal sv. Petra«; ta je imel pravico in nalogo odpirati oporoke

peže je vedno najbolj goreče podpirala habsburška dinastija. Ko se je šlo za priklopitev papeževe države k zedinjeni Italiji, je bilo povsod v ta namen upeljano splošno glasovanje, da bi odločila ljudska volja sama in ta je bila povsod odločno proti papežu. In ko je leta 1870. tudi Rim prišel v roke Viktorja Emanuela, je bilo v glavnem mestu papeževe države oddanih pri plebiscitu 153.000 glasov za zedinjeno Italijo in le 1507 glasov za samostojno papeževno državo.

Ljudstvo je dalo duška svoji nevolji vsled teh nezgodnih razmer, katere so vladale v papeževi državi. Papeži pa so zato vzdrževali take razmere, da so mogli neomejeno vladati. In takih razmer si žele še dandanes duhovščina, da bi mogla gospodovati po svoji volji. Zato pa potrebuje duhovščina nezavednih, poslušnih podložnikov.

Kdor torej ljudstvo izobrazuje, naleti na odločen odpor pri duhovščini. Slovenci pa smo še na tisti stopnji kulturnega razvoja, da daje dijaštvo inicijativno takorekoč k vsaki kulturni akciji. Ker pa vsled naravnega mišljenjskega razvoja povečini tudi slovensko dijaštvo kot pijonir ljudske prosvete stoji na stališču moderne civilizacije in cerkvi nasprotnega svetovnega naziranja, zato je to dijaštvo stalen predmet bes-

naši Nemci, ž njo postal je Prade do kosti smešen! Župan se je obračal v svojem govoru na slovensko občinstvo, govornik pa se hoče obrniti do nemškega prebivalstva ter mu kliče: Bodite pametni, dosedaj se vam ni zgodilo nič hujšega, kakor se dogaja redno Slovencev v Ptuj, Celju, Mariboru itd. Bodite pametni, ker morate vendar imeti zavest, da so se strelji zasadi ravno tako globoko v nemško meso, kakor so se zasadi v slovensko! Ako stari Prade in njegova Lina hočeta imeti v Ljubljani svoje bakanalije, se tudi v Ptuj, Celju in Mariboru ne bo smelo drugače postopati. Ako nas hočete uničiti, z Lino Kreuter-Galle se še posebno ne damo! (Viharno pritrdjevanje in smeh). Govornik je predlagal sledečo resolucijo:

Mestni svet Ljubljanski zaničuje lažljivo poročanje nemških listov o ljubljanskih izgrelih ter naglašja s ponosom, da se niti uradni tukajšnji listi, niti politični komisar nista upala izreči, da je bilo streljanje razuzdane vojaštva opravičeno.

Mestni svet vzdržuje svojo zahtevo po najstrožji preiskavi, katere se ima raztegniti predvsem tudi na vojaške kroge; ugovarja slovesno, da bi se na podlagi enostranskih in nalašč pretiranih informacij oslabila ljubljanske nemške koterije uvedla v Ljubljani diktatura nemškega ministra Pradeja, s katero bi se prepad med slovenskim in neslovenskim prebivalstvom Ljubljane še bolj poglabil, zatorej pričakuje mestni svet, da bo sedaj, ko se je mesto s težavo pomirilo, srečala pamet tudi naša vlada, katero Bog obvari pred tem, da bi hotela po drugem merilu postopati proti Ljubljani, kakor proti Celju, Mariboru in Ptuj!

Resolucija je bila soglasno in z odobravanjem sprejeta.

Občinski svetnik dr. Triller je izvajal, da deželna vlada ni nastopila proti infamnim in v nebo kričečim obrekovanjem nemških listov, posebno proti našemu županu, ki stoji previsoko, da bi ga mogla doseči gnojica nemškega šmoka. Župan je ves čas nastopal taktno in neumorno, da zasluži najvišje hvale. Pripomogel je takoj pomirjenje vsega slovenskega prebivalstva. (Viharno pritrdjevanje). Govornik svari deželno vlado, naj stori pravočasno svojo dolžnost. Hljena v »Tagespost« ne pusti niti mrtvih pri miru. Deželna vlada mora vedeti, da meri to na nove izgrede. (Klici: In streljanje! In obešanje!) Ta nakana se ne sme posrečiti. Občinstvo naj se ne da razburjati in zapeljati. Prokleta dolžnost vlade je, nas varovati. (Viharno pritrdjevanje). Govornik je stavil sledečo resolucijo:

1. Občinski svet ljubljanski izraža svoje najgloblje ogorčenje nad vsa lažniva in nesramna izjavajoča poročila nemških listov o zadnjih ljubljanskih dogodkih.

2. Občinski svet ljubljanski pozivlja c. kr. deželno vlado, da brez odloga in z vso odločnostjo javno dementuje oziroma popravi nadvse lažniva in nesramna izjavajoča poročila nemških listov, ker je to v interesu resnice njena dolžnost in v interesu zanesljivega pomirjenja frivolno obrekovanje slovenskega prebivalstva našega mesta neizogibno potrebno.

Zahvala goriškemu deželnemu zboru.

Občinski svetnik dr. Majaron se je v imenu združenega odbora iskreno zahvaljeval za priznanje ter obljubil, da se bo odbor tudi v prihodnje zavedal svoje velike naloge. V naših žalostnih in težkih dneh pa ne smemo prezreti simpatij, ki so nam velika opora. Posebno nas je razveselila in z zadovoljstvom napolnila velepomembna manifestacija

šega napadanja od strani duhovnikov. Klerikalni kolovodje so res pristni farizeji. Že Havlicek jim je očital, »da so hinavci, ki sami ničesar ne verujejo, preganjajo pa v imenu vere poštene ljudi, ki nekaj verujejo«.

Z vso pravico lahko trdimo, da je naše napredno dijaštvo versko odkritosrčno; tisti pa, ki proti njemu ševajo in zapeljujejo ljudstvo v klerikalno temo, da ga lažje izkorisčajo, so neodkritosrčni, hinavski izkoriščevalci.

Da spoznamo to versko odkritosrčnost naprednega dijaštva, preidimo njegov verski razvoj. Splošno lahko trdimo, da pride vsak dijak v srednje šole odkritosrčno, globoko veren, s tisto otroško-naivno vero, v srečo, s tistim strahom božjim, katerega mu je vcepila poštena, odkritosrčna pobožna mati. Par let še ostane na tem religioznem nivo in pridno opravlja svoje verske dolžnosti. Včasih sliši iz ust veroučitelja kaj o »brezvercih«, ostane pa mu to še nerazumljivo, ker po sebi sodeči si misli, da je sploh nemogoče postati »brezverec«. Vendar pa se že niti v njem radovednost po spoznanju.

(Dalje prihodnjik.)

goriškega deženega zbora. Govornik predlaga, naj se pošlje predsedstvu goriškega deženega zbora sledeča zahvala:

Visoko predsedstvo deženega zbora v Gorici.

Občinski svet ljubljanski je v svoji današnji izredni seji vzel s srčnim zadovoljstvom na znanje izraz sožalja, s katerim je visoki deželni zbor počastil spomin naših nedolžno padlih someščanov in izreka za to najdostojnejšo zahvalo.

Župan Hribar.

Predlog je bil z velikanskim navdušenjem soglasno sprejet.

Za slovenske javne napise.

Občinski svetnik dr. Majaron je nadaljeval:

Zadnje tri dni so se dogodile nekatere premembe pri napisih ljubljanskih trgovin in obrtolišč. (Viharno odobravanje). Kakor pa vse kaže, posebno pa znani telegram nemškega ministra Pradeja, povzroča ravno te premembe veliko večje bolečine, kakor pa vse drugo. (Veselo. Tako je!) — Ako se je pri teh premembah zgodilo le količjak terorizma, ga obojamo s stališča redu in miru. Toda nemški napisi so te dni izginjali skoraj izključno le po lastni inicijativi trgovcev in obrtnikov. (Burni klici: Res je!) Česar se poprej ni doseglo leta in leta, to je sedaj naenkrat bruhnilo samo po sebi iz občinstva in iz njegove probujene zavesti. (Viharno pritrdjevanje). Ni bilo treba nič terorizma in ga tudi ne bo treba. Nastal je le položaj, bengalično jasen: **kdor ima oči, naj vidi.** (Burno ploskanje). Položaj pa je enostaven: **Kdor je slovenski trgovec in slovenski obrtnik, ta ima samoslovenski napis.** (Viharno pritrdjevanje in ploskanje po celi dvorani). **Za to se gre in za nič drugega!** (Obč. svetnik Lencé zakliče: kaj pa dvojezični napisi?) **Dvojezični napisi so pa dvojezični!** (Zopet viharno pritrdjevanje). **Po tem se bomo spoznali:** Trgovina s samoslovenskimi napisi bo veljala za slovensko, trgovina z nemškimi napisi bo veljala za nemško. (Ploskanje). Tako bo jasno in tako mora biti po godu tudi ministru Pradeju in njegovim varovancem! **Občinstvo si bo pa vedelo samo izbrati, kajti vedelo bo, kdaj gre k slovenskemu trgovcu in obrtniku.** (Burno pritrdjevanje). Torej nobenega terorizma na nobeno stran! Ampak treba je značaje in ti se bodo pokazali. V tem smislu se je delalo doslej in se bo delalo tudi zanjeprej! (Navdušeno pritrdjevanje in ploskanje).

Lastnica javnih napisov je pa tudi mestna občina ljubljanska. Toda ta mora biti končno na jasnem, kaj je z uličnimi napisi. **Dvojezičnost mora izginiti.** (Viharno pritrdjevanje in ploskanje po celi dvorani). Tudi Ljubljana mora pokazati svoj značaj: to je odločna volja vsega slovenskega prebivalstva, **to je edina garancija za mir in red, ako se v najkrajšem času izvrši.** (Burno odobravanje). Mestni zastop je v tej zadevi storil vso svojo dolžnost, da je že l. 1907. iznova sklenil, da se napravijo samoslovenski ulični napisi. Stvar je sedaj pri deželnem odboru in mi upamo, mi pričakujemo, da ta vrhovna avtonomna instance ne prezre ravno sedanjega, zgodovinsko važnega položaja, nego da nujno reši to posebno sedaj perečo zadevo. (Viharno pritrdjevanje). Z vso vdanostjo, pa tudi z vso odločnostjo predlaga naslednjo resolucijo:

Slavni občinski svet skleni:

Veslavni deželni odbor vojvodine Kranjske se naproša, da čimprej reši sklep občinskega sveta ljubljanskega z dne 11. junija 1907 zastran samoslovenskih uličnih napisov, in mestnemu magistratu se naroča, da to nemudoma sporoči na višje mesto.

Resolucija je bila z velikanskim navdušenjem soglasno sprejeta.

S tem je bil konec seje.

Brzjavka, ki jo je poslal župan ministrskemu predsedniku, se glasi:

Ekscelenci ministrskemu predsedniku baronu Becku na Dunaju. — Včeraj v dunajskih listih priobčen uradni opis tukajšnjih dogodkov v nedeljo ponoči je prenagljen takisto, kakor je bilo leta 1903. prenagljeno uradno poročilo o streljih v kazinsko kavarno in se je izkazalo kot nevdržljivo. Poročilo o silnem metanju kamenja je, kakor se že danes lahko uradno konstatuje, — bajka. Štel sem si v dolžnost, da to sporočim Vaši ekscelenci. — Župan Hribar.

Nemški izgreli.

Iz Maribora, 23. sept.

Brez najmanjšega povoda, edino le zato, da so si nekateri posamezniki svojo jezo stesli, nahujskali so tukajšnji visokošolci (»Verband der

deutschen Hochschüler in Marburg«), voditelji Jahnovega društva ter uredništvo »Marburger Zeitung«, kakih 300 fantalinov, med katerimi je bilo nekaj sprijenih študentov, mnogo gimnazijcev in realcev ter učiteljskih in nemških trgovskih sodručnikov, da so šli ob polu 9. zvečer pobijati okna »Narodnega doma«. Spremljani so bili od Wastiana, ki itak nima nobenega poklica in posla, kakor biti mož svoje žene in pa častni mešan južnoštajerskih gnezd in pa od mladega dr. Lorberja, ki je hotel menda pri tej priliki pokazati velike zmožnosti svojega duha. Ko je ta drljal prihrula pred »Narodni dom«, zabavali so se 200 korakov od tam mestni župan, državni pravdnik in predsednik okrožnega sodišča v Schneiderjevi gostilni na keglšču. Edini hišni sluga je začuvši veliki hrum, šel na ulico in takoj so ga, planivši kakih 12 fantalinov nanj, junauko pobili. Neumna germanska laž, ki se zdaj bojazljivo skriva za vsemi mogočimi izmiljotinami, je, da bi bil kdo streljal iz »Narodnega doma«. Saj živ krst ni mislil na ta sirovinski napad, odkod pa revolver. Mestna policija je očitno za vse to znala, a se ni nič brigala. Okoli polu 10. so prišli nekateri člani športnega društva od telovadbe in zopet lažejo po nemških listih, da je prišlo kakih 150 Sokolov in kmetov »zum Entsatze des Narodni dom«. Odkodi pa bi prišli kmetje?

Ali fantičkom so se presneto hlačice tresle, da so videli toliko ljudi priti in zato so jo pobrali urnih kračic na grajski trg razbijati napis klerikalne posojilnice, čeprav pravijo, da je bila demonstracija naperjena samo zoper liberalce. Na vsak način bi se bili oni radi še tisti večer pobratili z našimi klerikalci, če bi šlo po volji Wastianovi, ki bi menda že rad postal član »des christlichen Frauenvereines«. Pozneje so šli nad napisno tablo dr. Pipuša, od tam k dr. Rosini, na katerega ima Wastian piko, ker je on svoj čas pripomogel, da so Slovenci pomagali socialnim demokratom odvzeti Wastianu pretežno breme državnega poslanstva. Tu se je metalo najprej kamenje v okna otroških spalnic ali lesena okna niso dala kamnom priti do stekla. Nato se je vpričo policaja Paffa odtrgala napisna tabla in držeč to zmoglavno trofejo v zraku so zapeli ti junaki na sredi ceste še »Wacht am Rhein«, nato pa so šli pozdravit knezoškofa. Tam je zabranil Wastian pobijanje knežškoškofovih oken, a njegova četa ni mnogo ubogala, pobila je še okna pri knežškoškofski pisarni in pri nekaterih duhovnikih.

Policija, ki je vse to videla, ni aretirala nikogar. Preiskavo je prevzel preiskovalni sodnik dr. Reiser. Državnopravniški posel dr. Duhatseh, oba pristna Mariborčana.

Drug dan prihrula je zopet množica nemških študentov in trgovskih sodručnikov, prišedši iz Celja od tamošnjih pobojev, v mesto, a »Narodni dom« je bil to pot zavarovan, ker je posegla vmes roka okrajnega glavarja in torej žandarmerija.

Naše ljudstvo je v nedeljo cel dan trumoma ogledovalo razbiti »Narodni dom« in čule so se glasne pretnje proti mariborskim trgovcem in obrtnikom, ki dopuščajo, da se njihovi sodručniki udeležujejo takih izgrediv. V Celje se je vozilo na stroške »Südmarke«, ki je plačala vožnjo sem in tja, kakih 150 mariborskih velikošolcev, trgovskih sodručnikov in celo nemških srednješolcev.

Izgrediv v Ptuj, Mariboru in Celju so se posebno pridno udeležili trgovski pomočniki firme Kokošchneig, imenoma Jank, Ranner in Pelikan, dalje nekateri pomočniki firme Martine in Pirhan ter velikošolci Murscheltz in Görnig.

Priporočamo se našim ljudem, da tem dogodkom primerno postopajo.

Deželni zbori.

Gradec, 23. septembra. Posl. dr. Jurtela je utemeljeval svoj predlog, naj se dovoli občinam ptujskega okraja, ki so bile po toči prizadete, deželna podpora. Predlog se je izročil finančnemu odseku. — Isto tako je deželni odbornik Robič predlagal deželne podpore raznim prizadetim posestnikom na Spodnjem Štajerskem. — Poslanca Roš in dr. Jurtela sta vprašala namestnika zaradi porabe šoloobveznih otrok v steklarni v Hrastniku. — Koncem seje je predsednik naznanil, da je poslanec Kočever odložil mandat v političnem odseku.

Gorica, 23. septembra. V včerajšnji popoldanski seji, ki se je začela šele proti 6. uri je posl. dr. Gregorin v imenu slovenskega kluba stvil sledeči predlog: »Visoki deželni zbor skleni, da se v znak žalosti povodom žrtv padlih v nedeljskih demonstracijah v Ljubljani pod krog-lami o. in kr. vojaštva seja dvigne ter preloži s istim dnevnim redom

na jutrišnji dan.« — Deželni glavar je izjavil, da smatra predlog samo obsebi za nujnega, ker bi ne imelo smisla, ako bi se ta predlog izročil odseku. — Posl. dr. Gregorin je nato krasno utemeljeval svoj predlog. (Utemeljevanje sledi med dnevnimi novicami. Op. ured.) Dr. Gregorinovega govora je sledilo živahno ploskanje slovenskih poslancev in nabito polne galerije. — Posl. dr. Marani je izjavil v imenu italijanskih poslancev, da stoji na stališču, da je življenje osebe smatrati za sveto ter se zaradi tega, ne pa iz narodnostnih razlogov, pridružuje stavljenemu predlogu, da se da izraz sočutja na žalosti, ki danes prešinja Ljubljano. (Ploskanje.) Vladni zastopnik grof Attems je reagiral na tisti del dr. Gregorinovega govora, kjer je kritiziral vojaštvo. Dr. Gregorin je ta del svojega govora pojasnil, nakar je bil predlog soglasno ob živahnem ploskanju galerije sprejet ter je deželni glavar takoj sejo zaključil.

Ogrski državni zbor.

Budapešta, 23. sept. Danes so se vršile najprej volitve v delegacijo. Izmed Hrvatov so bili izvoljeni: Tuškan, Medaković, Babić, Gjalški, Vinković in Popović. — Poslanec Vlad je interpeliral ministra notranjih del, naj naznani glavno vsebino volilne reforme ter vprašal ali je res, da volilna reforma proti s kraljem sklenjenemu paktu temelji na principu pluralitete. — Minister grof Andassy je odgovarjal, da nikakor ne misli priobčiti volilne reforme, dokler ne bo predložena parlamentu. Pozneje je minister na hodniku izjavil, da ne more nikakor ne več spreminiti načrta vpilne reforme, ki je mogoča le na temelju pluralnega sistema.

Bolgarski knez v Budapešti.

Budapešta, 23. septembra. Na čast bolgarskemu knezu in kneginji je bil danes zvečer prirejen v kraljevem gradu slavnosten obed, pri katerem je cesar napil knezu ter pri tem naglašal, kakor izvrstno razmerje vlada med Avstro-Ogrsko in Bolgarijo ter izražal svoje simpatije za Bolgarijo in njeno prebivalstvo. — Knez se je prisrčno zahvaljeval ter čestital cesarju k 60letnici vladanja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. septembra.

— Interview »Neue Freie Presse« z županom Hribarjem. Včerajšnjaj »Neue Freie Presse« priobčuje interview z g. županom Hribarjem. Pripominjamo, da se je razgovor vršil potom telefona. Zato nečemo trditi, da bi bil razgovor namenoma zlobno zavit, marveč mislimo, da je zastopnik »Neue Freie Presse«, ki je govoril z županom po telefonu, marsikaj razumel napačno. Tako polaga na primer »N. F. Presse« županu te-le besede v usta!

»Als Chef der Lokalpolizei bin ich unter dem Regime des Baron Hein stets zugezogen worden, wenn es sich darum handelte, polizeiliche oder überhaupt Sicherheitsmassnahmen zu treffen. Infolgedessen ist es während der Amtstätigkeit des Baron Hein niemals in Laibach zu Ausschreitungen gekommen.«

Faktično pa je župan rekel: »Ker me je baron Hein vselej klical k sebi, kadar se je šlo za to, da se ukrejejo kakšne policijske ali sploh varnostne odredbe, zato se niso prigodili pod baronom Heinom v Ljubljani nobeni večji izgrediv.« Nadalje trdi zastopnik »N. Fr. Presse«, da je župan Hribar rekel:

»Die Erregung der slovenischen Bevölkerung von Laibach ist gestern und auch heute eine ungeheure gewesen und es ist mir bekannt, dass der grösste Teil der Leute, die zu dem Begräbnisse nach Laibach gekommen seien, sich mit Revolvern versehen hätten.«

Ta trditev ni resnična, marveč se je g. župan izrazil tako-le: »Znano mi je, da na kmetih ljudstvo grozi, da bo prišlo z revolverji v Ljubljano.«

— Kako so postopali dragonci v soboto v Ljubljani. V gostilni »pri Kovaču« v Kolodvorskih ulicah je bilo v soboto zvečer okrog 8. več gostov. Kar so se pridrvli po ulici dragonci, ki so dirjali za ljudmi, ki so bili baje demonstrantje. Gostje so stopili v vežo, nekateri celo med vežo na vrata. Kar je neko v veži zaklical »živio«. Pet dragoncev je letelo naprej, šesti je pa zapodil konja h kraju ceste in udaril s sabljo čez vrat Rudolfa Juvana, ki je stal med vrati. K sreči je imel g. Juvan visok ovratnik, da ga udarec ni zadela naravnost na vrat. Udarjenec je dobil le lahko poškodbo, če bi pa ne bilo tako močnega in visokega ovratnika, bi bil morda ubit. Za tem divjim dragoncem so prihajali še trije tovariši, ki so z vso besnostjo mahali s sabljami po napol odprtih vra-

tih. Ljudje so se k sreči umaknili, sicer bi se bilo zgodilo več nesreč.

— Kako je poročnik Mayer odšel iz Ljubljane? Snoči o polnoči je odšel iz Ljubljane poročnik Mayer. Moral je oditi, kajti vsa jež slovenskega občinstva se je obrnila proti njemu. Zvečer je bil Mayer v mestu. Ko so Slovenci zvedeli o tem, nastala je med njimi velika razburjenost, da si ta morilec Slovencev upa v Ljubljani na cesto. V Prešernovih ulicah je neka okoli 50 let stara gospa za božjo voljo poslala nekega gospoda, naj obvesti župana, da hodi Mayer s samokresom po ulicah in da se je bati gotove nesreče, če ga ne odstranijo. Gospod je šel takoj k županu, ki je pri brigadirju zahteval, naj se Mayer odstrani. Poslali so takoj častnika s patruljo, ki je odvedla Mayerja proč. Kaj bi se mu bilo zgodilo, če bi bil šel sam, ne vemo, mislimo si pa lahko. O polnoči je pred odhodom vlaka stražilo pred južnim kolodvorom pet orožnikov. Nobenega drugega človeka ni bilo tam. Pri blagajni je bilo pet Belgijcev - prostakov s prtljago. Tik pred prihodom vlaka je prišel Mayer iz kolodvorske restavracije v spremstvu petih mlajših častnikov, ki so bili vsi 27. polka. Ko so vstopili, je prišlo iz policijske stražnice kakih 20 orožnikov, ki so obstopili Mayerja, ki je stal pri blagajni in kupoval vozni listek. Dva njegova tovariša sta se vedla skrajno izzivalno in s komolci dregala ljudi, o katerih sta mislila, da so Slovenci. Ko je Mayer kupil vožni listek, so ga častniki in orožniki spremili na peron. Tukaj je bilo vse polno občinstva. Ko so zagledali tega človeka, jelo je vse kričati »Šuft!«. Oficirji so ga spremili skozi vrata ograje pred vlak. Tu je Mayer fiksiral ljudi in se jako izzivalno obnašal. Tu je zaoril klic »Mörder«, da je vse skozi ušesa letelo. Spremljevalci Mayerjevi so spoznali opasen položaj, zato so ga pozvali, naj vstopi v kupe. Stopil je k bližnjemu vozu. Ko je bil na stopnišču, se je razkoračil in ukazal orožniku kažoč na častnika Pirea: »Verhaften Sie diesen Mann!« Ko je tega to presenečilo, kričal je Mayer: »Nicht den, den anderen hinteren!« Nastal je velikanski krik, da ne puste nikogar aretirati. Častniki so skušali vplivati na Mayerja, naj gre v voz. Značilno je, da se izmed orožnikov ni nihče zmešnil za Mayerjeve besede, da naj aretirajo tega in tega. Ko so jeli ljudje vpiti »Mörder«, da on nima pravice ukazovati, se je Mayer sam potegnil v voz. Gledalec pri teh prizorih je bilo vse polno, zlasti veliko jih je prišlo gledat iz brzovlaka. Ko je odhajal vlak, se je Mayer dvignil iz kupa in skozi tega vrata žugal pestjo. Med ljudmi je nastal urnebesni krik in leteli so klici kakor »Mörder«, »šuft«, »morilec!«, »barabak«. Ko so padle prve besede »Mörder«, je neki nadporočnik zahteval od orožnikov, naj aretirajo demonstrante, a njegovi tovariši so vplivali nanj, naj ne stavlja take zahteve in naj miruje. Ker se razburjenost med ljudmi ni hotela poleči, tolžali so jih mirnejši oficirji: »Er geht ja er geht ja, wir können nichts dafür.« Značilno je, da ni bilo navzočega nobenega starejšega častnika. Kar jila je pa bilo navzočih častnikov, klicali so jim ljudje, da ne bi šli nikdar spremit takega človeka, kot je Mayer. Oficirji so bili tihi in nihče ni rekel nobene besede. Tako je odšel iz Ljubljane človek, ki je povzročil svoj krvoločnost, da ležita v hladnem grobu dve mladi nedolžni slovenski žrtvi, da je 10 Slovencev težko ranjenih, ki bodo morda vse življenje čutili posledice njegove brutalnosti in da je bilo lahko ranjenih cel kup istotako nedolžnih ljudi.

— Poročnik Mayer je zahteval aretacijo. Ta človek, čigar ime z gnjusom imenuje vsak Slovenec in Slovenka, je zahteval snoči, da aretirajo njegovo prejšnjo gospodinjko. Stvar je bila taka-le: V Dalmatinskih ulicah sta se srečala Mayer in njegova prejšnja gospodinja, ki ga je vsled njegovega postopanja v nedeljo vrgla takoj na cesto. Ko sreča tega krvoločnika, pljune predenj. To je Mayerja tako razkačilo, da je poklical policijskega stražnika in zahteval od njega, da mora gospo aretirati. Ta si je zapisal njeno ime, za aretacijo pa ni čutil nobene potrebe, kar je Mayerju tudi povedal. S tem je bila stvar končana in Mayer je odšel s strašno dolгим nosom.

— Slovensko žensstvo ljubljansko brez razlike strank pripravlja peticijo na ministra Praška v zadevi ljubljanskih krvavih dogodkov 20. septembra. Pozivljamo in prošimo vse slovenske žene in dekleta, naj podpisajo to peticijo. Pole za podpis so razgrnjene v »Narodnem domu« vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

— Rekviem za nedolžne žrtve, ki so padle v nedeljo, bo ob 10. do-

(Dalje v prilogi.)

poldne, v ponedeljek, dne 28. t. m. v stolni cerkvi.

Rekvijem za nedolžnima žrtvama ima slovensko žemstvo v petek, 25. t. m. ob 10. dopoldne v stolni cerkvi. Dolžnost vseh narodno čutečih žen in deklet je, da izkažejo to zadnjo čast in svojo hvaležnost ubogima mučenikoma, ki sta darovala svoje mlado življenje za svoj narod.

Krvavi dogovori nedeljskega večera je krivo edino le o. in kr. vojaštvo. Očividci nam piše: Oči 7. zvečer je h. dilo komaj 150 do 200 ljudi po Selenburgovih ulicah, ki pa niso prav nič burno demonstrirali, kajti življenje in klicanje se je čulo le poredkoma. Po 7. so se jeli vračati izletniki v mesto in ulice se je počasi polnila. Toda to niso bili demonstranti, ampak mirni ljudje, ki so šli domov. Pred pošto je stala skupina častnikov, ki so se prav izizivalno ozirali po ljudih. Ako se je začel kak klic ali žvižg, so takoj stegovali vratove in bulili oči na vse strani, da bi dobili kako žrtev. Zgodilo se je, da je neki o. in kr. nadporočnik letel za dečkom, samo zato, ker je zaklical „Maribor!“ Redarjem in orožnikom se je zdel ta klic čisto brezpomembno, ker se niti niso zmenili niso zanj; le o. in kr. nadporočnik je hotel na vsak način pokazati svojo nemško hrabrost s tem, da je letel med splošno veselostjo za komaj 14letnim fantičkom. Nekdo drugi je zaklical: „Živela slovenska domovina!“ in glej, zopet se je zapodil v njega junak z zlatim portrejem in z 2 zlatimi zvezdami na vratu ter ga pehal in suval proti orožnikom. Ti seveda niso imeli povoda ukleniti moža, kakor je zahteval junaški nadporočnik. Tudi drugi častniki so se vedli podobno in komaj čakali kake prilike, da si priborijo laurik, ki so jim na drugem polju morda nedosegljive... V tem priroka naenkrat vojaštvo — belgijci — ter zapre ulico. Le redko se je čul kak klic ali žvižg, ker večina občinstva je obstajala iz vračajočih se izletnikov. Brez vsakega povoda začne vojaštvo potiskati na ljudi ter jih poditi. Ne le, da so bajonete nastavljali popolnoma mirnim ljudem na prsi, ampak klicali so takoj ob svojem nastopu: „Halt's Maul, windische Hunde!“ Neki gospod stopi k vladnemu komisarju dr. Mathiasu ter ga opozori na izizivanje vojakov. G. dr. Mathias obrne dotičnemu gospodu hrbet in izgine za vojaštvom. Sedaj stopi ta k poročniku, ki je vodil vojake — bil je Mayer — prokletega imena — ter ga vladno opozori, da vprijeti njegovi vojači „windische Hunde“ itd. Poročnik Mayer bi najraje preslišal to vprašanje, ker pa ni mogel tega storiti, vpraša vendar dotičnega gospoda: „Wer hat so gerufen?“ Ko mu pa ta hoče pokazati vojača, ki je vpil „halt's Maul wind. Hunde“, noče poročnik o tem ničesar več slišati ter zavpije: „Was geht Sie an! Bleiben Sie mir nicht am Leibe (klasična nemščina). Vorwärts, marsch!“ Nato se obrne proti vojakom ter jim reče: „Nur scharf d'raufgehn!“ Vojači so takoj potisnili z bajoneti ljudi v Prešernove ulice in jih suvali. Dvema gospodom so držali bajonete vedno nastavljeni v desno stran, da sta dobro čutila ostrino orožja. Na ta način so pognali ljudi do Marijinega trga. Poročnik Mayer je vedno priganjal svoje vojake k energičnemu in „scharf“ nastopu, dasi so se ljudje mirno umikali in niti žal besede rabili proti vojakom. Na Marijinem trgu se ustavi vojaštvo in ljudje so se postavili okrog Prešernovega spomenika ter zapeli pesem „Hej Slovani“. Med tem je vdrl vojaštvo na stopnice frančiškanske cerkve ter zapodilo z orožjem ljudi raz njih. Videlo se je natanko, kako je neki častnik in neki prostak vdrl v cerkev. Na trgu je bilo občinstva komaj 150 glav. Kar se zakadi od zadaj med nje vojaška patrulja prišedla iz Sv. Petra ceste ter jih začne razganjati. Pri tem sune neki belgijec komaj 3letnega otroka, ki je hitel z materjo domov, s puškinim kopitom. Nekaj ljudi, videč tako surovost, zakliče „fej!“, nakar vojači še bolj divjajo in kriče svojo parolo „Halt's Maul, windische Hunde!“ Neki vojak je prijel puško kar na sprednjem koncu ter jo vihtel nad ljudmi, ki so se prestrašeni umikali in zgrajali nad takim živinskim početjem. To pa je vojače še bolj razvnelo in zagnali so se z 2 orožnikoma s prav huronskimi vpitjem in največjo podivjanostjo med ljudi ter aretovali nekega človeka. Ko so imeli to žrtev v rokah so se med vednim psovanjem Slovencev odpravili na pot proti justični palači. Nekaj ljudi je žvižgalo za njimi in klicalo „fej!“ Naenkrat se obrnejo vojači, pripravijo puške na strel in pomerijo na ljudi klicaje: „Noch an Muckser und wir werden euch zeigen!“ Ljudje so kar obstali, ker kaj takega se ni nihče nadejal. Živinski vojači bi pri najmanjšem klicu ustrelili na ljudi ter jih pobili kot živino. Pri vsem tem pa ni nihče storil vojakom kaj žalega, kajti življenje in fej klici ne pomenijo za nikogar smrtne nevarnosti. Med vojači

se je najbolj odlikoval neki šarž, ki se je celo pot proti sodnijskem poslopju oziral nazaj ter vpil na ljudi: „Wir werden euch schon zeigen!“ Komaj pol ure nato so res že padle prve žrtve teh podivjanih „lands-knehtov“. Sploh pa si človek misliti ne more s kako peklensko podivjanostjo so nastopali belgijci proti Slovincem. Vsakdo, ki je le malo opazoval dogodke preteklih noči, zamore trdit z mirno vestjo, da so vojači belgijci prežali na najmanjšo priliko, da bi se znosili nad Slovence. In samo iz tega stališča je presojati ravnanje poročnika Mayerja. Kakor lovski pes je prežal in čakal prilike, da zapove streljati. Zato je tudi porabil prvo priliko, ko je zamogel potisniti Slovence v stransko ulico, kjer je lažje dal duška svoji živinski strasti. V glavnih ulicah si vendar ni upal nastopati po svojem poželju in moral je čakati, da se nudi ugodnejša prilika. Z veseljem je torej vdrl za bežečimi ljudmi na bolj tih in miren kraj, kjer je potem zavrtno streljal na Slovence. Streljanje iz ozke ulice med cerkvijo in škofijsko palačo ni vendar nič drugega kakor pravi napad iz zasede, vreden samo divjakov ali pa tako živinskih ljudi kakor so belgijci.

Dokaz olike. Ko so se v ponedeljek popoldne ob 1/4 na 2 ljudje ustavljali pred Kastnerjevo prodajalno ter zahtevali, da se odstrani nemški napis, je pridrvelo orožništvo pod poveljstvom znanega ritmojstra, ki je razposlal oddelke z besedami: „Sakramentische Bande, verfluchte. To je zaklical tako glasno, da ga je vse občinstvo slišalo.

Zavedne delavke. V tobačni tovarni so delavke deloma strgale, deloma zakrile vse nemške napise. Čast zavednim slovenskim delavkam!

Viovarni Samassa se je prepovedal delavcem, da ne smeta nikjer po dva stati skupaj. Delavci so si nato vsi zavezali usta z robci.

Kako se Nemce uči, da ne bodo izizivali. Danes zjutraj je na Mestnem trgu neki nemški turnar povociral z vsenemskim turnarskim trakom. Ko je neki Slovenec zagledal ta trak, mu ga je odtrgal, potem ga je pa pustil mirno naprej. To naj bo Nemoem v Ljubljani v svarilo, da ni v našem mestu treba prav nič povocirati, dokaz je pa tudi, da če hočemo Nemoem pokazati, da ne potrebujemo njih povociranja, da ne rabimo nobene rabijatnosti.

Dragonci vdrl k „Levu“. Ko je imel odbor društva pisarniških pomočnikov v nedeljo zvečer sejo v restavraciji pri „Levu“, pridrili so dragonci z golimi sabljami v gostilno in divje mahali okrog sebe. Vsi ljudje so zbežali ven. Eden izmed njih je šel med tem na stran. Ko se je vračal, zagledal je na vrtu dragonca, ki je letal semtertja. Ko je dragonec zapazil onega, zapodil se je za njim s sabljo. Pričela se je divja gonja. Dragonec ga je na vsak način hotel udariti s sabljo. Okrog nekega drevesa sta se lovila precej časa. Kar je dragonec udaril s sabljo z vso silo, misleč, da zadene pregančca, a se mu je sablja zadržala v les. Ko jo je izdiral, mu je civilist usel. Gotovo bi bil ta ubit od pijanega vojaka, da se ni rešil po tem slučaju.

Slovenskim naročnikom nemških listov! Večina nemških listov prinaša o zadnjih dogodkih v Ljubljani tako gorostasne laži, da je dolžnost vsakega zavednega Slovence, ali list takoj odpovedati ali pa uredništvu pisati, da si take infamne laži kar najodločneje prepoveduje!

Koslerjevo pivo. Ker je vest, da je pivovarna Kosler vojake pred njihovim brutalnim postopanjem napojila, sedaj dognana in dokazana, bo gotovo vsak zaveden Slovenec vedel, katero pivo mu mora že od daleč smrdeti!

Oficirji in vojači belgijskega pešpolka so se včeraj zopet prikazali na ulicah. Vojaštvo je hodilo večinoma v gruči in so nekateri teh skupin nastopale prav izizivoče. Občinstvo jih je večinoma ignoriralo. Vsak pa se ni mogel premagovati. Tod in tam so slišali belgijski vojači prav krepke; ljudje so jih obsipali z besedami, ki so bile vse prej kakor izbrane. Pred križevniško cerkvijo se je neko slovensko dekle spozbilo tako daleč, da je govorilo z nekim belgijskim vojakom. Za to so jo druga dekleta opljuvala in opsovala z „vlačugo“, češ: „Poštena Slovenka ne govori z Belgijcem.“ V različnih javnih lokalih so gostje začeli siliti lastnike, da Belgijcem ne smejo dati ne jedi ne pijače, sicer izostanejo vsi in bodo njegov lokal bojkotirali. Tako se je zgodilo v kavarni „Evropa“. Gostje so kavararja primorali, da ne bo več puščal belgijskih oficirjev v lokal. Včeraj je prišel poročnik g. S. v to kavnarno, a povedal so mu, da mu ne smejo ničesar več dati, nakar je zapustil kavnarno. Dolžnost Slovencev je, da to kavnarno podpirajo, da ne bo kavarar škodo trpel.

Tudi v kavarni „Pri slonu“ so slovenski gostje kategorično zahtevali, da belgijskim oficirjem ne sme biti dovoljen vstop, sicer izostanejo slovenski gostje in bodo kavnarno bojkotirali. Tretja kavarna, kamor so hodili belgijski oficirji, je „Union“. Tudi tam zahtevajo gostje, da se mora belgijskim oficirjem zabraniti obisk.

Med Nemci se je izdala stroga parola, da bodo odslej kupovali le izključno pri nemških trgovcih. Zavezali so jih kazinotski vodje in pridušili, da je smrten greh kupovati pri Slovincih. Ker je Nemoem malo in jih imajo v kazini v svojem katastru natančno v evidenci, da z gotovostjo pričakovati, da bodo ljubljanski Nemci in sploh kranjski Nemci izvedli strogo izdano parolo. Tembolj potrebno, tem svetlejša dolžnost vseh Slovencev je, da se strogo vseskozi drže gesla: Svoj k svojim! Sicer bode započeto gibanje za gospodarsko osamosvoje Slovencev in končnem uspehu le na škodo slovenskim trgovcem in obrtnikom.

Deželna vlada je včeraj nenadoma dvignila v Mestni hranilnici ljubljanski veliko vsoto denarja, češ, da kupijo papirje. Pri današnjih kurzih je to seveda čisto izključeno. Kaj pa če bi bili ti papirji „hranilne knjižice“ nemške kranjske hranilnice, ki je v velikih zadregah in trka na vseh koncih in krajih, naj se ji hitro posodi kaj denarja.

Orožniki hodijo po Ljubljani in nagovarjajo trgovce — slovenske in nemške — naj razobesijo nemške napise. Narodnjaki, spremite jih do vrat.

Furor teutonius. Nemški listi si pomagajo s tem, da njihovi ljubljanski dopisniki govorijo z nemškimi ljubljanskimi „očividci“. Občudovanja vredno je, kar ti očividci vse opazujejo. Tako so videli, da je kamenje deževalo na morilca Mayerja, da so z revolverji nanj streljali in da je bilo pri tem sedem kanarčkov težko ranjenih. Ti ljubljanski očividci so bili morda dr. Eger, ali znani Sima, ali pa neka hčerka svetnika Kulavica; — ko bi ti kozli le sprevideli, kako s tem „očividstvom“ ravno ljubljanskim Nemoem najbolj škodujejo! Mi pa še enkrat pravimo: na dan z imeni ranjenih vojakov, na dan z zdravnikom, ki jih je preiskal! Če vojaška oblast teh imen ne objavi, je s skrivna nemškega falotstva!

Nemška trotoarska cvetka. Predsnočnim se je po Dunajski cesti in po Marije Terezije cesti klatila hči strojnika Schwarza in na ostuden način psovala Slovence sploh in zlasti župana Hribarja. Strojnik Schwarz je v službi pri gospodu Deghenghiju, od katerega se sme pričakovati, da bo kot pošten mož poslal Schwarza in njegove ljudi, odkoder so prišli.

Slovenskim trgovcem, obrtnikom, industrijalcem! Novo, čvrsto gibanje se je začelo po slovenskih deželah v ta namen, da se gospodarsko osamosvojimo in ne redimo več s svojim denarjem nam sovražnih tujcev. Naj se odslej, točno in redno iztraja geslo „svoji k svojim“ od strani konzumentov. To je ena stran! Na drugi strani pa se morajo tudi trgovci in obrtniki, kjer le moč zalagati za svoje potrebe pri Slovincih in Slovanih. Krivo, vse obsodbe vredno je postopanje onih zlasti dobro stoječih trgovcev in obrtnikov, ki se v svojih kreditnih poslih poslužujejo nemških bank, nemških denarnih zavodov. Dovolj je na razpolago naših domačih denarnih zavodov, teh se oklepajte. Vemo, da se nemške banke vsiljujejo s pravo krošnjarsko zopernostjo. Hoteč zapreti naše ljudi so sprva kulantni, uslužni; ali v časih, ko treba obzirnosti, je ne poznajo, potem nastopijo z davečo brezobzirnostjo. Kaj njim mari ohranitev slovenskih podjetnikov! Proč torej s takimi kupčijskimi zvezami!

Trgovcem in obrtnikom bodi povedano, da je denarni zavod „Böhmische Unionbank“, čigar filijalka je v Gradcu, nemški zavod. Čehi v Pragi so večkrat že nastopili proti temu zavodu. Ne dajte se zati od vsiljivih njenih agentov.

Neki gospod Berger obiskuje trgovca za trgovcem, industrijalca za industrijalcem po Slovenskem in jih vabi v klijentelo filijalka „Böhmische Unionbank“ v Gradcu. Trgovci in industrijalci, Slovenci ste in Vaša dolžnost, okleniti se slovenskih denarnih zavodov.

V belgijskem pešpolku je vladalo vedno veliko in strupeno sovražstvo do Slovencev. Neki gospod, ki je bil pred tremi leti prostovoljec pri tem polku, nam poroča: Neko nedeljo, ko smo imeli „Beretschaft“, ker se je nekaj pričakovalo, je bilo veselje vojakov nepopisno, da pojdejo z bajoneti nad Slovence. Rotili so se, da, če pride do boja, bodo Slovenci že videli, kako znajo Belgijci meriti in streljati. Slovenski prostovoljci so imeli prav

pasje življenje pri tem polku, kajti sovražili in preganjali so jih oficirji in vojaki. Gospod Tersegav, ki je bil takrat prostovoljec pri tem polku, bi vedel iz lastne skušnje marsikaj povedati.

Ljubljanski škof je pisal grofu Barbu pismo, v katerem obžaluje in obsoja demonstracije proti Nemoem. In uboge slovenske žrtve?

Nemški trgovci so vendar že izprevideli, da ni lepo, ako si iščejo zaslužka pri Slovincih. Tako je v glavni trafiki, ki je last Nemca g. Gruberja, prodajalka svetovala nekemu kupcu, da naj gre raje v slovensko trgovino, češ, da nima ničesar za Slovence. Ker nas taka nesebična doslednost le veseli, priobčimo željo g. Gruberja radovoljno, samo to ga prosimo, da i nadalje zaslužen okrova vsakega Slovence, ki bi stopil v njegovo prodajalno.

Poročnik Mayer se je proti nekemu nemškemu trgovcu izrazil tako-le: „Ich weiss, dass ich fallen muss, dass mich die Slowenen verfolgen werden bis in den äussersten Erdenwinkel. Soviel aber ist gewiss: ehe ich falle, müssen zwei tot sein!“ in je pokazal na svoje prsi, kjer je nosil dvoje revolverjev.

Več slovenskih podčastnikov, ki služujejo čez postavno dobo, izjavlja, da z največjim ogorčenjem obsojajo nastop 27. pešpolka ob demonstracijah. Obenem pa apelujejo na vse slovensko čuteče gg. tovariše ljubljanske garnizije, da naj opuste vsako občevarje s tovariši „slavnega“ 27. pešpolka.

Kje stanujejo v Ljubljani Nemci? Pogledajte samo po tlaku ob hišah! Na Sv. Petra cesti sem zadnje tri dni vsak dan opazil pri dveh hišah pod okni, kjer stanujejo Nemci, toliko pljunkov, da so ljudje z začudenjem in z ironičnim nasmehom gledali in ne baš lep izliv sovražstva germanske kulture. Videl sem tudi v družbi, kako je deklica iz stanovanja lekarnarja Mardetschlägerja skušala opljuvati spodaj šetajoče se Slovence. Ista deklica se je tudi stezala skozi okno in črtala s svinčnikom po slovenskem napisu usnjarija Moskoviča. Da je ni gospod iz nasprotnega stanovanja s klicem prešal bi bila gotovo popolnoma pokvarila slovenski napis. Seveda Nemoem, kulturen narod, sme vse, Slovenec pa puškino kopito, ječe in smrt.

Proč z dvojezičnimi napisi. Vlada je obljubila Nemoem in nemškutarjem vse varstvo, varstvo bajonetov in pušk, da lahko zopet napravijo nemške napise. V zavesti, da jih ščitijo različni Mayerji, so se zopet ponekod pojavili — dvojezični napisi seveda samo pri notoričnih nemškutarjih. Če bi ti ljudje napravili samonemške napise, bi nič ne rekli, ali da hočejo ti ljudje varati občinstvo in je spravljati v zmoto s tem, da imajo razen nemških napisov tudi slovenske, to navdaja človeka z jezo. Kdor ima dvojezičen napis, ta hoče ljudi varati glede svoje narodnosti in torej z goljufijo zvaljati slovensko občinstvo v svojo prodajalno ali obrtovalnico. V tem ko nas grde in psujejo Nemci po svojih listih na brezprimeren, nečuten način, hočejo obenem svoje žepe polniti s slovenskim denarjem in obešajo poleg nemških napisov tudi slovenske. To je prav nemško. Ob sebi se razume, da bomo posvečali dvojezičnim napisom največjo pozornost in brezobzirno ožigosali vsakega posameznika, ki tak napis razobešuje. Kdor živi od Slovencev, naj ima samoslovenski napis, kdor od Nemoem pa samo nemški napis. Slepomišenja pa bodi konec in mora biti konec.

Vojaške znanosti, v prvi vrsti taktika, so slavile te dni prave triumfe po Ljubljani. Vse polno častnikov je reševalo na podlagi specialnih kart nalog, kako sprazniti par ljubljanskih ulic. To težko nalogo so izvedli posebno v nedeljo zvečer v korist otrokom in mladine sploh. Povsod tekmujejo ljudje med seboj v tem vzvišenem delovanju. V Ljubljani pa suje o. in kr. vojaštvo v jubilejnu letu 3letne otroke s kopiti, jim nastavljajo bajonete na prsi in strelja na 14letne dečke. Tej proslavi cesarskega jubileja so se pridružili o. kr. uradniki, ki s ploskanjem in Heilkliei odobrujejo tako postopanje.

Jubilejna slavnost naj odpade! Tako zahteva globoko žalostno ljudstvo. Letos ne moremo biti več veseli. Spomin na prežalostne dogodke zadnjih dni se je pregloboko začrtal v ljudsko dušo, da bi se moglo z veseljem sroem slaviti inalepo slavlje. Naj se radujejo raje oni, ki so se preobčedli ob polni državni mizi. Mi Slovenci pa smo bili vedno tepnani in psovani. Premišljeno so nas po nedolžnem preganjali, tolkli, po ječah vlačili, streljali kakor zajce, sedaj pa naj delamo jubilejske slavnosti. Vse lepo, nimamo nič zoper

(grosse Erbitterung), ker je nek uradnik na državnem kolodvoru pustil delavce k pogrebu ustreljenih. Ta nemški „gemüt“ — ljubljanskih razburjenih Nemcev mora biti — pravi svinjak!

Vrle žene. Na trgu niso hotele včeraj prodajalke ničesar prodati belgijskim vojakom. Oficirske žene so morale poslati svoje „purše“ v civilni obleki na trg, da so kaj dobili. Čast tem ženam, ki ničesar ne prodajo belgijskemu vojaku.

Konventikelnai na sodišču? Znani Dzimski hodi zadnje dni vsako jutro ob polu 8 v justično palačo. Kaj neki ima tam opraviti? Ali hodi mar na kake skrivne konventikalne z Rabitsch-m?

Neue Freie Presse poroča, da so Nemci morali razobesiti črne zastave ob priliki pogreba nedolžnih žrtve, medtem ko se graška „Tagespost“ na vse pretege buduje, da mi Slovenci nismo dovolili, da bi tudi Nemci razobesili črni zastav. Kako je te oslarje treba umeti, nam bodo pojasnili patentirani lažojivoi, alias „Spezialberichterstatterji“, dr. Egerja & Comp.

Tako se lažejo. „Resnicoljubna“ graška „Tagespost“ je v svoji včerajšnji številki „pogruhtala“, da je bil pokojni Lunder svoj čas gojeneo šulferajnske šole v Šiški. Lunder je bil star 22 let, šišenska šulferajnska šola pa se je ustanovila šele predlanskim. Graška „Tagespost“ misli, da živimo mi Slovenci na Gorenjem Štajerskem, v domovini „Todeljev“.

Graški in drugi nemški listi poročajo, da Nemoem v Ljubljani ni varen niti svojega življenja, niti svojega imetja. Mi se pa le čudimo, da se kljub te smrtni nevarnosti klati po Ljubljani toliko izizivočih Nemcev in Nemk. Zakaj pa ne pobegete iz našega mesta? Nam bi bilo to gotovo prav ljubo. To nam bodete pojasnili graška „Tagespost“ in milostljiva „Frau Lina Kreuter-Gallé“.

Graška „Tagespost“ piše, da so bili žalni traki, ki smo jih nosili v teh težkih dneh zavedni Slovence, le nekako znamenje, da smo se poznali med seboj. Mi se že dovolj poznamo tudi brez znakov, ker se ločijo naši nemški meščani od nas po svojih samonemških lastnostih: brutalnosti, lažnjivosti in neumnosti.

Zavedni hrvaški trgovci v Jaski so pokazali vrata trvdki Krisper iz Ljubljane. Prišel je tja potnik te trvdke, a noben trgovec ni niti za vinar blaga pri njem naročil v dokaz solidarnosti Hrvatov in Slovencev.

Voda jim teče v grlo. Kranjska hranilnica je danes imela pred svojo hišo nastavljeno neko starikavo žensko, ki je trumoma po svoj denar prihajajoče ljudi nagovarjala, rotila in prosila, naj nikar ne dvigajo svojih vlog.

Za ranjence 20. septembra je našemu uredništvu izročil trgovec v Ljubljani gospod C. Menardi 20 K. Naj bi našel mnogo posnemovalcev.

Razglednice s slikama nedolžnih žrtve na mrtvaškem odru je izvršil znani fotograf g. August Berthold. Na prodaj so v Schwentnerjevi knjigarni. Zeleti je, da bi segli Slovenci po njih — zlasti še, ker je čisti dohodek namenjen naši koristni in potrebni družbi sv. Cirila in Metoda. In tudi v večni spomin naj bi si ju vsakdo omislil! Saj sta to prva narodna mučenika, ki sta prelila za svoj rod mlado in nedolžno kri.

Skraina surovost. Danes zjutraj ob 1/4 na 9 je pripeljal izvošček št. 70 na vojaško krajevno poveljništvo v Lingarjeve ulice št. 1 ritmojstra Schreiberja. Ko je zahteval svoje plačilo za vožnjo in za 1/4 urno čakanje, je začel omenjeni vpiti nad njim „Verfluchtes elendes Schwein“. Zakaj je tako vpil, ni znano. Priče so: Hinko Privšek in August Jurjevec, trvdka Česnik.

Cesarjev jubilej je slavil tedni o. in kr. pešpolk št. 27. na prav poseben način. Sam cesar je izrazil željo naj se njegov jubilej vporabi v korist otrokom in mladine sploh. Povsod tekmujejo ljudje med seboj v tem vzvišenem delovanju. V Ljubljani pa suje o. in kr. vojaštvo v jubilejnu letu 3letne otroke s kopiti, jim nastavljajo bajonete na prsi in strelja na 14letne dečke. Tej proslavi cesarskega jubileja so se pridružili o. kr. uradniki, ki s ploskanjem in Heilkliei odobrujejo tako postopanje.

Jubilejna slavnost naj odpade! Tako zahteva globoko žalostno ljudstvo. Letos ne moremo biti več veseli. Spomin na prežalostne dogodke zadnjih dni se je pregloboko začrtal v ljudsko dušo, da bi se moglo z veseljem sroem slaviti inalepo slavlje. Naj se radujejo raje oni, ki so se preobčedli ob polni državni mizi. Mi Slovenci pa smo bili vedno tepnani in psovani. Premišljeno so nas po nedolžnem preganjali, tolkli, po ječah vlačili, streljali kakor zajce, sedaj pa naj delamo jubilejske slavnosti. Vse lepo, nimamo nič zoper

zavšeno osebo vladarjevo, a letos, po teh dogodkih ob teh nastopih slavnih o. kr. oblastev ne smemo in ne čemo!

— **Deputacija skupnega narodnega odbora**, obstoječa iz gospodov obč. svet. Josipa Turka, živinodravnik A. Ribnikarja in urednika Fr. Terseglava, je bila danes dopoldne ob 11. uri pri gospe deželni glavarju Fr. Šukljetu prosegla, da bi deželni odbor čim najprej rešil vlogo mestnega občinskega sveta ljubljanskega glede **samoslovenskih uličnih napisov** in da bi pripeval za spomenik narodnim žrtvam in za podporo ranjenecem. G. deželni glavar je odgovoril, da bo deželni odbor o teh stvareh razpravljal v svoji prihodnji seji ter da se nadeja, da se bo prošnji v vsakem oziru ugodilo.

— **Tuje vojaštvo in orožništvo v Ljubljani**. Snuči se je pripeljal 35 žandarjev z Dunaja, danes jutraj pa vojaški bataljon 17. pešpolka iz Celovca. Upamo, da so prišli čisto zastoni.

— **Bela vrana med častniki 27. pešpolka**. Stotnik 27. polka Righetti je v nedeljo zvečer, ko je šel, da je vojaštvo streljalo, ogorčeno zaklical: „Das ist eine Schweinerei, dass geschossen worden ist“. To je menda edina bela vrana med častniki 27. polka!

— **„Bomba“** je snuči okoli pol 10. zvečer počila v Zatiških ulicah. Pok se je čul daleč na okoli in se je bilo nabralo na licu mesta takoj mnogo občinstva. Mesto bombe so našli papir in se pričepili, da je bila to nekoliko večja pokalica. Opozarjamo občinstvo, da naj te vrste šale opusti.

— **Gestilne in kavarne** bodo danes odprte do 11. ponoči. Ako ostane tudi danes vse mirno, bo jutri že navadna policijska ura.

— **Kontakcijski furor**. Včerajšnji „Rdeči Prapor“ je bil zaplenjen, ker je glede krvavih dogodkov povedal nekaj britkih resnic na naslov deželne vlade.

— **Prostovoljec 27. pešpolka R. Sarg** je snuči s svojim tovarišem aretiral dva prostaka 27. pešpolka, ker sta izživala po Prešernovih ulicah.

— **Skrajna sirovost**. Po odvnetiku dr. Valentščagu smo dobili popravek, ki ga po zakonu moramo prijaviti in ki se glasi: Slavnemu uredništvu „Slov. Naroda“ v Ljubljani. Z ozirom na v številki 222. „Slov. Naroda“ z dne 23. septembra 1908 objavljeno notico „skrajna sirovost“ prosiva, da v današnji številki sprejmete nastopni popravek: „Ni res, da sva navdušeno ploskala, ko sva slišala streljanje vojaštva, rekoč naj le postrele kranjske pse. Res pa je, da streljanja niti slišala in torej tudi ploskala in izraza kranjske pse rabila nisva. Ni res, da je drugi dan služkinja mene, Sidolina Zellich, prosila dovoljenja, da bi šla v mrtvašnico kropit ustreljene žrtve, in ni res, da bi jaz, Sidolina Zellich rekla: Jaz imam posle za delat, pa ne za kranjske pse kropit, res pa je temveč, da me služkinja za tako dovoljenje ni prosila in jo torej jaz sploh in posebno ne z označenimi besedami zavrnila nisem.“ V Ljubljani, dne 24. septembra 1908. Leopold Zellich, adjunkt c. k. tobačne tovarne, Sidolina Zellich.

— **Razburjenost v Škofji Loki**. Poroča se nam: Mirno našo Škofjo Loko je razburkala nemška sirovost! Po dogodkih v Ptujju je nenadoma vzkopila kri vseh slovenskih Ločanov! Škofja Loka je komaj zadržavala pretečete izbruhne opravičenega gneva in srda napram oholim in krvočolnim Nemcem, ko so prihajale žalostne vesti iz naše stolnice, bele Ljubljane o nedoljskem krvoprelitju, ki so pretrese ves naš slovenski svet! A mir se pri nas ni kalil. Vendar je tudi Škofja Loka govorila, da je in hoče ostati slovensko mesto! V noči od ponedeljka do torka izginili so po vsem mestu nemški napisi! Zjutraj so Ločani z veseljem obudovali prebarvane nemške napise in so tudi vsi odobraval. Torej se je vendar tudi Škofja Loka pokazala, da se je vzbudila iz dosedanje brezbriznosti do nemstva in če Bog da v Loki se ne bodo več šopirili za nas čisto nepotrebni nemški napisi. Škofja Loka občutuje z Ljubljano! Cela naša slovenska Loka plaka ob sveži gomili narodnih mučnikov, ki so svoje mladostno življenje žrtvovali za svojo ljubljeno slovensko domovino! Bilo je več kakor sto Ločanov, ki so se v terek udeležili veličastnega pogreba, ki ga je v žalosti se nahajajoča metropola Slovenije priredila nedolžnim žrtvoma Adamiču in Lundru! Deputacija „Narodne čistilnice“ z zastavo „Sokol“ in „Telovadni odsek“ so bili zastopani pri pogrebu, da solidarno, kot sinovi enega naroda, naroda slovenskega, izkažejo čast padlim mladencem! Raz hiš so vihrale črne zastave, prodajalne so bile ob času pogreba zaprte, vsako delo je počivalo. Vse je izgledalo, kakor da Škofja Loka nima več živ-

ljenja v sebi! Turobni glasovi svonov z vseh mestnih cerkva so pretevali kosti in mozeg nam, ki se nismo mogli udeležiti pogreba! V dubu pa smo bili vsi v naši Ljubljani! Danes, ko zemlja slovenska krije mrtva trupla nedolžnih žrtv, zbral se je na županovo povabilo zastop mestne občine Škofja Loka k seji ob 11. uri dopoldne. G. župan Niko Lenček je v svojem pretresljivem nagovoru omenjal vse dogodke minulih krvavih dnevov. Na koncu je predlagal sledečo resolucijo, ki je bila od vseh 14 prisotnih odbornikov soglasno sprejeta: „Občinski zastop mesta Škofje Loke izraža svoje ogorčenje nad pobalinskimi napadom na mirne udeležence Ciril Metodove skupščine v Ptujju, protestuje proti brutalnem postopanju soldateske in zoper preokrajšanje vojaške oblistispreziranja mestne avtonomije pri demonstracijah v Ljubljani, ter se pridružuje žalovanju slovenske metropole po nedolžnih žrtvah.“ Celo mesto Škofja Loka zre z največjim upom v boljše bodočnost slovenskega naroda! Nemškemu nasilnemu navalu se moramo upreti z vsemi svojimi silami! Vsak zaveden Slovenec bodi na straži in vedi kaj mu je zdaj storiti! Objestnosti nemške mora biti konec! Z našimi krvavimi žulji ne bomo več pomagali pitati preobledenega Nemca, ki nam vrača milo za drago s tem, da nas pobija kakor pse. Vsak zaveden Slovenec mora vedeti, da mu je narodna dolžnost držati se gesla: „Svoji k svojim.“ Slovenec podpiraj brata Slovenca!

— **Iz sodne službe**. Deželno sodni svetnik in predstojnik okr. sodišča v Vodujanu Julijan Covaz je imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Rovinju, deželni sodni svetnik dež. sodišča v Trstu dr. Anton Perišič je postal podpredsednik dež. sodišča v Trstu. Višji deželnosodni svetniki so postali deželnosodni svetnik Edvard pl. Kuhačević in Matija Rutar v Gorici ter dr. Andrej Sanzin v Trstu. Deželnosodni svetnik Maks Černe v Rovinju je imenovan za državnega pravdnika v VII. čin. razredu v Rovinju, sodni pristav dr. Anton Marinaz pri dež. sodišču v Trstu je imenovan za namestnika drž. pravdnika v VIII. čin. razredu za Gorico. Sodni tajnik dr. Silvan Sincovich v Rovinju je premeščen k dež. sodišču v Trstu, okrajni sodnik Spiridon Peručič v Motovunu pa pride v Pulj. Okrajni sodnik Ivan Cegnar v Lošinju je imenovan za dež. sodnega svetnika in predstojnika okr. sodišča v Motovunu.

— **Iz železniške službe**. V pokoj je stopil Miroslav Jerin, oficijal na državni železnici v Trstu. Uradniški aspirant Rihard Kox je premeščen s postaje v Lescanah na ono na Jesenicah. K sekciji za vzdrževanje železnice Ljubljana I pride Alojzij Olivo, pristav direktorskega oddelka 3. K sekciji za vzdrževanje železnice Ljubljana II pride Karel Janes, stavbni asistent pri direktorskem oddelku 3. K sekciji za vzdrževanje železnice Gorica I pride Rudolf Bittner, stavbni asistent pri sekciji za vzdrževanje železnice Ljubljana II Ivan Zupanc, pristav in postajenačelnik v Kanalu pride na postajo Lesce kot postaje načelnik. K oddelku za trasiranje v Novem mestu pride Zdravko Heinrich, višji stavbni komisar iz Jasle.

— **Iz šolske službe**. Učiteljska kandidatinja gđ. Marija Jelenc je pripuščena k brezplačni šolski praksi v Trzinu, bivša supletinja gđ. Josipina Smole pa k taki na Viču pri Ljubljani.

— **Odličen gost** je posetil včeraj razstavo „Otrok“. G. ravnatelj Ivan Tomašič iz Zagreba, moderen pedagog, ki se v prvi vrsti zanima za umetnost v življenju otroka, je posetil Ljubljano samo zato, da vidi razstavo „Otrok“. G. ravnatelj, ki je videl po svetu že nebroj takih prireditelj, je razstava jako ugajala ter je obljubil, da opozori zlasti svoje rojakinje Hrvatice nanjo.

— **O negovanju zob pri otroku** bo predaval danes zvečer ob polu 8 v mali dvorani „Narodnega doma“ g. dr. Ed. Bretl. „Splošno slov. žensko društvo“, ki priredi to predavanje, se trudi, da je razstava „Otrok“ v prvi vrsti poučna. Zato združuje z njo tudi predavanja, ki pojasnjujejo to, kar je videti v razstavi. Razstavni predmeti g. dr. Ed. Bretla so vzbudili splošno zanimanje. Velike koristi in vrednosti bo tudi, da nam g. predavatelj natančno pojasni uporabo teh predmetov, ozirom njih škodljivost. Vstop k predavanju s projektorskimi slikami je prost in vsakomur dovoljen.

— **Katalog razstave „Otrok“**, ki ga je uredila g. Minka Govčkarjeva, je jako ličen ter je trajne

vrednosti, ker prinaša tudi veliko številno poučnih slikov, nanašajočih se na našo deco. Vmes pa so pesmi in štrice iz peresa odličnih slov. pisateljev in pisateljic. Sodelovalo je pri katalogu 11 gospodov in 8 dam. Vsi so prispevali jako zanimive in instruktivne sestavke, tako da bi bila v resnici škoda, ako bi se katalog ne razširil med slovenske obitelji. Opozarjamo tudi na Schwentnerjev seznam vseh dobrih, mladini namenjenih slovenskih knjig in spisov iz naših založništev. Ta seznam bo dobrodošel staršem in šolam ter je tudi v razstavnem katalogu.

— **Pozor, slovenski trgovci!** Slišalimo nekaj pritožb oziroma sumen, da bodo slovenski trgovci zvišali cene, češ, da Slovenci itak ne smejo k Nemcem. Opozarjamo torej vse prizadete, naj ne poskušajo tega, kajti potem je onemogočena vsa akcija gospodarske osamosvojitve.

— **Slovenske trgovske trditve** naj bi na vratih v svoje prodajalne imele narodni znak, ki bi ga bilo dobiti pri združenem narodnem legitimacijskem odseku. Na ta način bi bila dana najboljša orientacija.

— **Slovenski dijak**, ki je vsled zadnjih dogodkov prišel ob hrano pri nemški rodbini, dobi lahko vsak dan kosilo pri gospe Lipovšek, Stari trg št. 9, III. nadstr.

— **Prvi nastop koncertnega orkestra**, ki bi se v obliki ljudskega koncerta imel vršiti dne 27. t. m. v Unionu, se je vsled javnega žalovanja preložil na četrtek 1. oktobra (ob osemih zvečer).

— **Iz Gornjih Ponikov pri Trebnjem** se nam poroča: Ob polu 9. snuči je prišlo goreti gospodarsko poslopje mladostnih Kovačevih otrok. Požar je uničil to in še sosedno gospodarsko poslopje Jos. Zakrajška. Če bi ne prihiteli požarne brambe iz Trebnjega, Mirne peči, Velike Loke in Mirne in ogenj lokalizirale, bi bila žrtev požara vsa vas, ker je večinoma s slamo krita. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

— **Mesto pisarniškega pomočnika** se odda s 5. oktobrom 1908 pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Konjicah. Pogoji: znanje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Plača mesečnih 70 K. Opremljene prošnje naj se vložijo do 4. oktobra 1908. — C. kr. okrajno glavarstvo dne 22. septembra 1908.

— **Izpred mariborskega porotnega sodišča**. Jos. Vozu, pismo noša na Pesnici pri Mariboru, je poveril 239 K uradnega denarja. Porotniki so ga oprostili, ker mu je poštar dajal le mesečnih 40 K, s katerimi je moral preživljati ženo in tri otroke. — 50letna omožena, a od svojega moža ločena Marija Maurič, kočarica v Gor. Ločnici pri Slov. Bistrici, je šveljarju Fr. Jančiču dvakrat hišo zažgala, ker je opustil z njo ljubimsko razmerje ter ga začel z vdovo Terezo Pleh. Požar so obakrat še pravočasno pogasili. Porotniki so obsodili Mauričovo v petletno ječo.

— **Marijina devica — detomorka**. 23letna, zelo pobožna Marijina devica Marija Krehl, hči gostilničarja in cerkvenega ključarja v Vurberku je umorila po porodu svoje nezakonsko dete. Za zagovornika je imela protestanta dr. Mrulaga. Obsojena je bila na 15 mesecev ječe.

— **Nesreča**. Dne 20. t. m. je prišel v Trnovem pod voz šolski učenec Alojzij Culkar in se na nogi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

— **Izgubljeno**. Srebrna ženska verižica se je izgubila v nedeljo po poti z Drenikovega hriba mimo Švicarije v mesto.

— **Našla se je** v nedeljo pred tobačno tovarno moška srebrna ura. Dobi se v Rožni dolini št. 155.

Drobne novice.

— **Poštni promet s Turčijo** je vsled štrajka na orijentalni železnici izjemoma nakazan na preko Oršove in Rumunije.

— **Kolera v Petrogradu**. V nedeljo je znova za kolero zbolelo 398 oseb.

— **Izpušeni biki**. V portugalskem mestu Molta so pijanci odprli vrata v hlev, kjer so bili razdraženi biki tik pred biko. Biki so se zagnali med množico ter sedem oseb usmrtili, 14 pa hudo ranili. Priti so morali vojaki, ki so ustrelili 15 bikov.

— **Velika jubilejna ustanova**. Bukovinski notar Rudkowski je povodom cesarjevega jubileja daroval 1.400.000 K za ustanovitev zavetišča za gospe in služkinje.

Razne stvari.

— **Zagreb s 75 000 prebivalcev**. Hrvaški deželni statistični urad je ravnokar izdelal ves material o ljudskem številu, ki se je dovršilo do

konca leta 1907. Cela Hrvaška je imela 2.626.630 duš, za 33.661 več kot leta 1906. Zagreb je imel 74.900 prebivalcev, a danes je to število že preseglo 75.000.

— **Prva reformna gimnazija**. Gimnazija v Gmundeni bo prvi reformni srednješolski zavod, kakršne je obljubil učni minister dr. Marchet. Nova reformna gimnazija v Gmundeni bo na realistični podlagi. Grščina odpade popolnoma, zato pa se začne v tretjem razredu poučevati francoščina. Pouk v risanju in geometriji bo obvezen predmet. Za reformirano gimnazijo je prijavilo že mnogo Dunajčanov svoje sinove.

— **Najdražji otrok na vsem svetu** je brezdomno sedaj triletni ruski prestolonaslednik princ Aleksij. Takoj ob njegovem rojstvu je državni svet nakasal v državnem proračunu na leto 8 mili onov kron za princeve osebne potrebe. Največ te vsote se porabi na zavarovalnico, ker je prestolonaslednik zavarovan za 10 milijonov kron. Tudi za straže, detektive in tajno policijo za princevo varnost se izdajo na leto vsote, od katerih bi lahko nad sto rodbin brezskrbno živelo. Ko doseže princ 15. leto, se apanaža zviša.

— **O japonskem gledališču**. V japonskem gledališču sede gledalci po tleh in imajo pri sebi svoje jelo; če se koga poloti glad, je izvadi in razprostre pred sabo in začne hrustati povsem komodno. Otroci se slačijo in oblačijo, odrasli pušijo, spe. Jedo in se hlade. Tukaj se mešajo vsi stanovi, bogati in siromašni, svilene bluze s preprostimi srajcami, mlade devojke in žene, ki doje deco. Veliko veliki množici posetnikov, vzduh ni nikdar neznošen. Igre imajo po 14 do 15 dejanj, predstave pa trajajo običajno 1 ali dva dni. Igra se srednje dobro. Umetniško razvit pa je ples, igrali pa so do nedavnega česa ali sami moški ali same ženske, šele od najnovejše dobe se igralske družbe mešane.

— **Nova znanost**. Vseučilišni profesor v Parizu Binet je začel javno predavati o novi znanosti, namreč o takozvani „hiromantiji“, t. j. znanosti, kako iz oblike rok in prstov spoznati značaj človeka. Po njegovi teoriji, pričajo pritlikavi in skrivljeni prsti hudoben značaj. Predolgi prsti izdajajo raztresenega človeka, prekratki pa nagli temperament in strasno nrv. Primerno dolgi prsti pričajo o živahnem in poštenem značaju, dočim se na suhih prstih izdaja egoističen človek.

— **Vinska kriza v Dalmaciji**. Kakor Istri, tako grozi tudi Dalmaciji vinska kriza. Trgataev je namreč pred durmi, grozdje je obilo obrodilo, posebno po prenovljenih vinogradih, a kleti so še polne lauskega nerazprodanega vina.

— **Slovenec prijet radi podkupovanja**. Iz Clevelanda prihaja vest, da so zvezne oblasti tam zaprle Louisa Dremela, ker je skušal podkupiti zveznega komisarja Fred. Waltherja, ki preiskuje slučaj Johna Kerkovića, ki je obdolžen, da je ponarejal avstrijski denar. Kerković je prestal svoj termin radi ponarejanja avstrijskih 20kronskih bankovcev, in avstrijski konzul je zahteval, da se ga izroči avstrijskim oblastem, ki ga hočejo še enkrat obsoditi v starem kraju. Dremel pa je ponudil komisarju Waltherju denar za slučaj, da spusti Johna Kerkovića in ga ne izroči avstrijskim oblastim. Walther pa je dal Dremela zapreti.

— **Iščejo se čudeži**. Pokojnega papeža Pija IX. bi radi proglasili za svetnika, toda manjka še vedno potrebno število čudežev in zato je rimski kuriji vsakdo dobrodošel, ki ve povedati kako pravljico, ki se ukaša na življenje tega papeža. In tako se je komisija krčevito oprijela tudi sledeče bajke, ki jo je raznesla najbrž kaka histerična terciarka: Ko je bil Mastoi-Feretti, poznejši papež Pij IX., kardinal v Spoletu, prišla je nekoč črno oblečena in v pajčolanom zavita dama ter želela s kardinalom govoriti. Kardinalovemu tajniku se to ni zdelo čudno, ker je bil vamen, da so kardinala obiskovale dame, zato je kardinala takoj prijavil obisk. Kardinal se je nekoliko prestrašil, a rekel: „Pridem takoj!“ Toda ni šel v sprejemno sobo, temuč v svojo kapelo, kjer je začel kleče moliti. Molil je toliko časa, da je bilo dami preveč čakanja ter je znova prosila tajnika, naj opozori kardinala, da bi rada z njim nujno govorila. Tajnik je poiskal kardinala v kapeli. In zopet je kardinal odgovoril, da pride takoj. (Potemtakem se je že drugi zlagal!) In še dvakrat je prišel tajnik kardinala opozarjat na obisk. Pri četrtem opominu je rekel kardinal: „Govorim le z živimi, ne pa z mrtvci!“ Tajnik kardinalovih besed ni razumel, a ko se je vrnil v čakalnico, našel je damo mrtvo na tleh. Pri preiskavi pa se je dognalo, da ni bila ženska, temuč preoblečen mož z bodalom. Vsled kardinalove molitve je zadela zločina smrt. — In ta lepa bajka je

prišla na svetlo šele po 60 letih, ko ni nihče več živ, ki bi mogel o stvari pričati. To je menda potrebno za vsak „čudež“.

— **Iz življenja najbogatejše žene sveta**. V skromni hišici njujorškega predmestja živi najbogatejša žena sveta Hetty Green. Z očali na nosu šiva pri oknu perilo, njena edina, 14letna, slabotna in vedno molčljiva hči pa pleče poleg nje nogavice. Le kadar zapoje telefon, prešine ženo kupčijski duh, in v par minutah odloči o milijonih. Njeno življenje je pravi roman. Pred 40 leti se je omožila z bogatim ameriškim konzulom iz Manile. Bila je tudi sama že bogata. Ko ji je oče umrl, podedovala je 17 milijonov, kmalu potem pa po teti 3 milijone. Od takrat je začelo njeno premoženje tako rasti, da ga danes skoraj ni mogoče več oceniti. Pri vsakem tem pa je skopa do umazanosti. Svoji perici je predlagala, naj ji spodnja krila pere le ob spodnjem robu, ki je res umazan, samo da bi manj plačala. Ko je nekoč izvedela v Filadelfiji za neko nujno borzno spekulacijo, ki ji je obetala prinesiti par milijonov, je hitela na kolodvor, da se pelje v Njujork ter se začela pogajati za posebni vlak. Povedali so ji določno vsoto za en voz z lokomotivo. Milijonarka pa je predlagala, da se pelje na lokomotivi, samo da ji računijo 5 dolarjev ceneje. In volja se ji je izpolnila.

Izpred sodišču.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

— **Ostro kaznovane tatvine**. a) Že trikrat zaradi tatvine kaznovani Jakob Bukovnik, dninar, pristojen v Senčur, je dne 26. junija t. l. na Mlaki vlomil v hišo Jožefa Smoleja in mu izmaknil za 34 K vrednih reči. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe. — b) Bivši prisiljenec Aleks. Wagner, klep. pom. iz Laakirohna, je v noči na 23. avgusta 1907 v družbi že 29. oktobra m. l. z na dve leti težke ječe obsojenim Ivanom Zugbergerjem v Sp. Šiški ukradel gostilničarki Mariji Erbežnik 8 K gotovine, 2 škatulji cigaret, 9 steklenic vina in še nekaj drugih reči. V tukajšnjem semenišču sta pa vzela Viktorju Kragl in Andreju Kraulandu več obleke. Izdal je Wagnerja njegov tovariš, sedaj kaznjenev v Gradšču. Tudi Wagner je bil obsojen na dve leti težke ječe. — c) Janez Brunšek, delavec v Dragovsku, je v gostilni Ane Koprivnikar v Litiji za mizo spečemu nekoliko pijanemu posetniku potegnil listnico iz žepa ter iz nje vzel bankovec za 100 K. S tem denarjem je nakupil kave in sladkorja, 90 K je pa na podu svoje brata Jožefa skril. Ta denar pa je našel brat in ga izročil sodišču. Dognalo se je tudi, da je obdolženec ob času, ko je služil pri trgovcu Alojziju Minattiju na Igu, temu poveril 333 K 52 h, kateri znesek je zaigral. Brunšek je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

— **Poneverjenje**. Frano Pretnar, poštar v Mojstrani, je bil od službe suspendiran, ker se je pri reviziji dognal primanjkljaj 800 K, katerega je Pretnar takoj pokril. Obdolženec je bil pa obenem blagajnik požarne brambe v Mojstrani, in ker se je o tem dogodku zvedelo, zahteval je društveni načelnik od njega račun. Dolgo časa je Pretnar odlašal, končno pa je predložil odboru račun, iz katerega se je konstatoval primanjkljaj 533 K 40 h. Obdolženec pravi, da se je nahajal v stiski, in je s tem denarjem pokril poštni primanjkljaj. Obsojen je bil na 1 mesec ječe.

— **Dobra kupčija**. Rade Kaplet, živinski trgovec iz Ostarije pri Ogulinu, je gnal 11 volov mesarja Franceta Straussa iz Idrije, katere je bil slednji kupil na sejmu v Slunju. Gnal jih je čez Lož skozi Planino v Idrijo. Pred Urbasovo gostilno v Planini je srečal dobro mu znanega mesarja Jakoba Bučarja iz Rakeka. Temu je enega vola prodal za 132 K, ostalih 10 je pa izročil nekemu fantu, naj jih žene v Idrijo, sam je pa pobegnil proti Rakeku, kjer so ga orožniki prijeli. Tem se je nalogal, da mu je en vol pobegnil in da ga gre iskat, končno je pa le priznal, da ga je prodal. Skupljeni denar so našli pri njem. Obsojen je bil na 3 mesece ječe.

Književnost.

— **„Slovenski Trgovski Vestnik“** št. 9 za mesec september ima tole vsebino: 1. jubilejna razstava v Pragi. 2. Iz trgovske prakse. 3. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 4. Raznoterosti: Trgovinska pogodba s Srbijo. — 100letnica Schulze-Delica. — Kongres slovenskih častnikov v Ljubljani. — Vodovodne cevi v Pragi. 5. Društvene vesti. 6. Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani. 7. Književnost. 8. Oglasi.

— **Kratka zgodovina slovenskega naroda**. Letos je objavil v „Novem Slovenskem Štajercu“ Pavel Poljanec poljudno in priprosto pi-

sano „Kratko zgodovino slovenskega naroda“, ki je nedavno izšla v polnistični kot posebna knjižnica, obsegajoča 8 pol. 126 strani. Knjižnica je izšla zaradi obširne potrebe, ker Slovenci nimamo dosihdob niti poljudne, niti znanstvene dobre knjige, ki bi nas poučevala o domači narodni zgodovini. Vseled tega, v prvi pa vrsti zaradi svoje izborne vsebine je bila knjiga povsod zelo dobro sprejeta. Knjižnica je posebno pripravna kot darilo za ono odraslo slovensko mladino, katera nima drugače priložnosti se natančneje seznaniti z domačo zgodovino. V tem oziru bi jo bilo posebno priporočiti mladim krajinam, ki so svetom, slavnemu učiteljstvu, ljudskim knjižnicam itd. Knjižnica se dobiva pri „Mariborskem Sokolu“ v Mariboru, kjer jo je pisatelj depotiral. Eden izvod stane 1 krono. Če se pa naroči vsaj 10 izvodov skupaj, pa 15% popust.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gonja proti Ljubljani.

Dunaj, 24. septembra. Vladna lista »Fremdenblatt« in »Die Zeit« nadaljujeta tudi danes svoje napade na Ljubljano in na župana Hribarja. Oba lista napovedujeta, da se izdado najstrožje odredbe proti Ljubljani. »Fremdenblatt« naglašajo, da se je nemškemu trgovcu sporočilo, kako je dislocirana žandarmerija, da jo lahko pokličejo na pomoč, ako bi bilo potrebno. Nadalje naglašajo »Fremdenblatt«, da ni res, da bi imel sedaj župan Hribar vsjo policijsko oblast v rokah, res pa je, da so najvažnejše zadeve pridržane deželniemu predsedstvu. Takisto zatrjuje imenovani list, da je župan Hribar imel na grobov žrtev docela drugačen govor, kakor so ga priobčili nemški listi.

Podržavljenje ljubljanske policije.

Dunaj, 24. septembra. »Die Zeit« javlja, da se jutri ali pojutrišnjem skliče seja ministrskega sveta, na kateri se bo razpravljalo o podržavljenju ljubljanske policije. Radi finančnega vprašanja se stvar ne da še sicer takoj urediti, vendar pa se bodo že sedaj storili vsi potrebni koraki, da se stvar čim najpreje izvede. (Ali je visoka »neprestanka« vlada popolnoma pozabila na mestno policijo v Celju, Mariboru in Ptuj? Morda bi ne bilo napadno, ako bi si malo osvežila spomin. Opomba uredništva.

Vpokojenje deželnega predsednika barona Schwarza.

Dunaj, 24. septembra. »Die Zeit« poroča iz povsem zanesljivega vira, da bo kranjski deželni predsednik baron Schwarz v najkrajšem času vpokojen.

Za nedeljske žrtve v Ljubljani.

Vrhnika, 24. septembra. Kmetka posojilnica je darovala 250 K za ponesrečene žrtve, ki so še v bolnici, 50 K pa za spomenik usmrčenim.

Bratski glas.

Praga, 24. septembra. »Narodni Listy« vehementno obsojajo vladu radi njenega pristranskega postopanja proti Ljubljani. Očitajo ji, da proti nemškemu izgrednikom v Ptuj, Mariboru in Celju ne gane niti s prstom, dočim bi v Ljubljani najraje takoj proglasila obsedno stanje.

Zopet napad na župana Hribarja.

Dunaj, 24. septembra. »Deutsches Volksblatt«, glasilo nemške krščansko-socialne stranke, v današnji svoji številki napada v takem tonu župana Iv. Hribarja, da se zgražajo celo pošteno misleči Nemci. Ako bi kak žurnalst pisal v tem tonu na pr. o dr. Luegerju, bi ga na mestu zaprli.

Ministrski predsednik v avdijenci.

Budimpešta, 24. septembra. Cesar je danes sprejel v posebni avdijenci ministr. predsednika barona Becka. Avdijenca je trajala 1½ ure. Popoldne bo Beck konferiral z dr. Werkerjem. Baron Beck se je ponoči pripeljal semkaj.

Cesar se interesuje za ljubljanske dogodke.

Budimpešta, 24. septembra. Ministrski predsednik baron Beck je poročal cesarju tudi o ljubljanskih dogodkih za katere se baje cesar živahno zanima.

Romunski kralj.

Dunaj, 24. septembra. Iz Pešte javljajo, da se je zdravstveno stanje kralja Karla nevarno poslabšalo.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 24. sept. Načrt volilne reforme za parlament sloni na javnem glasovanju.

Vojaštvo v Ljubljani pripravljeno.

Dunaj, 24. septembra. Vojaštvo v Ljubljani je dobilo ukaz, da naj bo vedno pripravljeno in da naj pri najmanjšem izgedu rabi orožje.

Z obsednim stanjem groze.

Dunaj, 24. septembra. V krogih, ki stoji blizu vladi, zatrjujejo, da se ima v Ljubljani takoj proglasiti obsedno stanje, če se prihode tudi najneznatnejši izgredi. V tem slučaju se ima razpustiti tudi občinski svet.

Nemški krščansko-socialni listi proti Ljubljani.

Dunaj, 24. septembra. »Vaterland«, glasilo nemških klerikalnih aristokratov pozivlja vlado, naj z vso strogostjo postopa proti Slovincem in proti Ljubljani.

Izrazi sožalja.

Koper, 24. septembra. Zgražajoči se nad nemško brutalnostjo kličejo: Slava padlim narodnim mučnikom. — Koprski učiteljiščniki.

Žiri, 24. septembra. Ob svežih grobovih nedolžnih narodnih žrtv plakamo z Ljubljano. Duša nam trepeče bolesto, gnev nam krči pesti nad ranami c. kr. orožja. Za rano dve rani. — Žirovski Sokoli.

Kropa, 24. septembra. Tudi pri nas je raz stolp gasilnega doma vihrala v znak narodne žalosti črna zastava. Vse je ogorčeno radi umorjenih žrtv. Prestranek, 24. septembra. Prelita kri narodnih mučencev kriči v nebo. Dan masčevanja je blizu. Sorodnikom umorjenih in ranjenecem najgloblje sožalje. — Narodno bratstvo in pevsko društvo Orehek.

Komen, 24. septembra. Učiteljstvo sežanskega okraja, zbrano na uradni konferenci v Komnu, je nabralo 100 K za Ciril Metodovo družbo ter protestuje proti nemškemu nasilstvu v Ljubljani. — Šorli.

Hrastnik, 24. septembra. Sožalje ostalim narodnim žrtv. Krutost nemčurjev bodi masčevana. — Delavsko podporno društvo.

Zagreb, 24. septembra. Utješite slovenački narod. Bez žrtava nije još nijedan narod stekao slobode. Slava kri mučenika. — Srpska akademička omladina.

Zagreb, 24. septembra. Težke časove, koji snadjoše slovenski narod, osjeća s vama i hrvatska omladina. Iz krvi žrtava narodnih ničie će cvijeće slobode. Slava narodnim mučenicima! — Hrvatski akademici.

Zagreb, 24. septembra. Ogorčeni nad barbarskom brutalnošću kličejo: Ustrajajte u pravednoj borbi proti zajedničkog neprijatelja! — Braća Hrvati, Zagreb.

Velikovec, 24. septembra. Splošnemu sožalju cele Slovenije nad redolžnimi žrtvami nemške kulture se pridružujemo tudi mi in izrekamo največje ogorčenje nad nemško brutalnostjo. Odgovor bodi na gospodarskem polju. — Velikovski Slovenci.

Split, 24. septembra. Hrvatska stranka u Dalmaciji dieli iskrenu žalost braće Slovenaca, povljadjuje pomolje sloji svih Slovenaca željom, da budete zajednički patnici i pobjednici u borbi proti narodnim dušmanima. — Predsjednik Mihaljević.

Postojna, 24. septembra. Postojna danes odposlala ranjenim žrtvam vojaške brutalnosti znesek 200 K.

Mokronog. Pevski klub »Straža« se zgraža nad kanibalskimi nemškimi trinogi. Iz krvi nedolžnih žrtv naj vzplamti žarek edinstva in bratstva. Imeni Adamič in Lunder naj večno ostaneta v zgodovini kruto teptane domovine slovenske.

Poslano*)

Nepotrebno se mi zdi se zagovarjati, ker vsakdo ve, kdor me pozna, kaj da sem. Kdor mi more dokazati, da sem prispeval le en vinar »Südmarki«, pridobi družbi sv. Cirila in Metoda tisoč kron.

Jernej Bahovec
trgovca v Ljubljani.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Izjava.)*

Ob preteklih hudih dnevih se je trosila govorica, kakor da bi bil tudi jaz nekak prijatelj »Südmarki«. Ker mi pa moja vest niti najmanjšega ne očiata, dam naznanje slav. občinstvu, da sem Slovenec po rojstvu in mišljenju, ljubljanski mešanec in podpiratelj le slovenskih društev. Torej lahko vsak presodi, da, ako sem bil v »Südmarki« priporočen, se je to zgodilo brez moje vednosti. Upam, da sem pojasnil, kar je bilo razstrošenega in mi nihče ne more dokazati, da bi bil le en sam vinar daroval za »Südmarki«. Prosim slavno občinstvo, da mi tudi zaneprej ohrani svojo naklonjenost, za kar se najtopeje priporočam

z odličnim spoštovanjem

Ivan Zamljen

čevljarški mojster, Kongresni trg Ljubljana. 3391

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno vedja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem šganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, slasti koristnega kot bolesto utešujoče, dobro znano antirevmatično masilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to masilo lekar. A. MOLL, c. in kr. dvorni saloničnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V salogah po deželi je izrečno sahtevati MOLL-ov preparat, samamovan s varnostno znamko in podpisom. 4 86-15

Kaj je

Najboljši in od prvih avtoritet kakor tudi od tisoč praktičnih zdravnikov domačih in tujih priporočna hrana za zdrave kakor tudi na črevesju obolele otroke in odrasle ljudi; ima veliko redilnih snovi, pospešuje razvoj mišičevja in kosti, uravnava prebavljanje in e z ozidom na porabo cena.

»Der Säugling« jako poučna knjiga. Je dobiti brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj I.

Se dobi povsod!

Kalodont

neobhodno potrebno zobna Cremé

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 306. Srednji vreni tlak 756.9 mm

septem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21	9. zv.	740.4	11.1	sl. szah.	jasno
22	7. zv.	739.1	5.5	sl. jvzh.	megla
	2. pop.	736.6	17.7	sl. jzh.	pol obl.
	9. zv.	736.8	11.5	sl. sever	jasno
23	7. zv.	736.9	5.0	brezvetr.	megla
	2. pop.	736.1	18.4	sr. jvzh.	jasno

Srednja včerašnja in predvčerašnja temperatura 11.5° in 11.6°; norm 14.1° in 13.9° Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Zahvala. 3409

Društvo tiskarjev na Kranjskem zahvalja tem po'om vse prijateljke družstva, korporacije in skupine, ki so spremenili k zadnjemu počitku žrtvi, katerih ena je bil naš dragi član, tovariš

Rudolf Lunder

strojnik v »Nar. tiskarni«

Istotako iskreno zahvalja društvo vse one, ki so počastili spomin s tem, da so poklonili vence v znak sočutja in protesta, ali sicer sodelovali pri pogrebu.

V Ljubljani, dne 24. sept. 1908.

Zahvala. 3395

Povodom boleznii in smrti našega predragega, nepozabnega soproga, očeta, oziroma starega očeta, gospoda

Josipa Primca

posestnika v Zagorju na Pivki

izrekamo tem potom zahvalo vsem, ki so se nas spominjali s tolažili. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, gospe Mariji Domicelj za njeno marljivo in blagosrčno delovanje ob času boleznii in smrti, c. kr. orožnikom, slavnemu pevskemu društvu za ganljivo petje, kakor tudi darovalcem prekrasnih vencev in vsem udeležnikom pogrebne sprevoda, ki so blagumu rajnemu, izkazali zadnjo čast.

Zagorje na Pivki, dne 23. septembra 1908.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Žalujoča rodbina Lunder se tem potom najiskreneje zahvaljuje vsemu slovenskemu narodu brez razlike strank in stanu za globoke izraze sočutja ob nesrečni smrti nje nepozabnega sina in brata, gospoda

Rudolfa.

Posebno se še čuti dolžna zahvaliti preblagorodnemu gospodu županu Ivanu Hribarju za veličastno prireditve pogreba dragemu pokojniku. Istotako prisrčna zahvala slavnemu občinskemu zastopu Ljubljane ter velespoštovanemu slovenskemu žensktvu, kakor tudi cenjenim društvom in sploh vsem, ki so izkazali zadnjo čast ubogi vladni žrtvi.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1908.

Zahvala.

Slavnostni odbor veteranskega društva v Idriji se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, kateri so se na kakoršenkoli način pripomogli, da se je trojno slavje tako krasno in dostojno izvršilo. Zahvaljuje se posebno vsem p. n. Idričankam, ki so okrasile našo zastavo s dragocenim trakom, gospodični Gabrijeli Turkovi za trudopolno spremljevanje na glasovirju pri »Vinski poslušnji«. Gospodu Josipu Zasuli za krasni prolog, gospodu Matvežu Balohu za tako naglo oskrb vojašk h oblek za 23 dečkov, gospodom Grudau, Novaku in Šabecu za petje. Vsem gospem in gospodičnam za pomoč pri okinjanju dvorane, za napravo in pripenjanje šopkov. Sploh vsem in vsakemu posebej, ki je deloval in se trtoval, da je ta patrijotična slavnost imela tako nepričakovani mogočni in krasni uspeh. 3393

V Idriji, dne 17. septembra 1908.

Slavnostni odbor veteranskega društva v Idriji.

Išče se lepo opremljeno

stanovanje

z dvema sobama in 4 posteljami. Ako mogoče z vso postrežbo in hrano.

Ponudbe pod »3378« na uprav. »Slov. Naroda«. 3378-2

Trgovskega pomočnika

specerista ter

učenca

sprejme A. Sušnik, trgovina specerije in železnine na Zaloški cesti 21. 3410-1

Na Glincih blizu farne cerkve je napredaj lepo arondirano

posestvo

vse v najboljšem stanju, pripravno za vsako obrt, pri glavni cesti z nekaj dobrega zemljišča. 3390 1

Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«.

Mesarskega pomočnika

in

2 učenca 2

sprejme takoj Ivana Košenina, mesar, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 6. 34-6-1

Lepo stanovanje

v Knaplovi ulici št. 5 v III. nadstropju s 4 sobami, kopalno sobo in vsemi pritliklinami

se odda za november 1908.

Pojasnila se dobe v »Narodni tiskarni« ali pa pri gosp. Lavrenčiču, upravem odborniku, pisarna mestnega užitnin. zakupa, Dunajska cesta 31. 3408

Posestvo

blizu Maribora, izredno dobičkanosno, se takoj po jako nizki ceni proda. Posestvo ima nova, lepa poslopja. (vredna 15.000—16.000 K), meri 46 orolov, od teh 26 orolov lepega, pri cesti ležečega gozda (vrednost lesa za posekanje 16.000 K) Druga zemlja izvrstno dobra. Nov, nasajen vinograd, majhen kamenolom 3396-1

Cena 35.000 K. Cena je primeroma jako nizka, zato se pa mora vsota 28.500 kron takoj izplačati.

Natančna pojasnila daje radevoljno prodajalec H. Drogenik, c. kr. davčni oficijal v Mariboru n/D., Schillerstrasse 8.

Prodajalka

papirne stroke, ki je zmogla ekspedicioje časopisja, išče službe.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 3385-1

2 krojaška pomočnika

eden za veliko in eden za mešano delo dobila sajamočno trajnega mesta pri krojaškem mojstru Karlu Benediktju v Volšperku na Koroškem. Potrebno je nekoliko nemščine 3399 1

Dobave zmoglen pšenični mlin išče dobro uvedenega solventnega

zastopnika.

Ponudbe pod »W. G. 1558« na Rudolfa Mosse na Dunaju I., Solerstrasse 2. 3400

Dva jako lepa, svetlojarka

psa jazbečarja sta naprodaj.

Kje, pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3311-3

Službo

plačilnega sluga, nočnega čuvalja ali vratarja 1866 v tej stroki dobro izurjen mož. Zmožen je slovenskega, nemškega in laškega jezika. Položi tudi kavoijo. 3386-1

Ponudbe pod »čuvalj« na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Mlad

3394

trgovski pomočnik

zmoglen dež. jezikov, se sprejme v trgovino z mešanim blagom Ivan Kodrič, Fram na Štajerskem.

2 soda

po 30 hektolitrov 3392

prav dobro ohranjena, ima napredaj J. Zorman, trgovec z vinom v Sp. Šiški pri Ljubljani, telefon št. 263.

Stanovanje

s tremi sobami, pritliklinami in porabo vrta se odda takoj ali s 1. novembrom.

Več se izve v Kuhnovih ulicah št. 23, II. nadstr. levo (nasproti domobranske vojašnice). 33067-1

Svarilo.

Podpisani si dovoljujem vsem gg. trgovcem naznaniti, da, ako njegova žena od danes naprej naredi kaj dolga, ni on plačnik in tudi se ne sme od nje nič kupiti. Ako se kaj kupi, se mora plačati njemu. 3401

Ljubljana, 22. septembra 1908

Jakob Dolenc

posestnik, Konjušne ulice št. 6.

Dobro izurjena

prodajalka

mešane stroke, večša slovenskega in nemškega jezika, z večletnim dobrim izpichevalom, želi premeniti službo v kako manufakturno trgovino v mestu ali pa za prvo moč na deželi. 3389-1

Ponudbe pod »trajno« na uprav. »Slov. Naroda«.

Vinske sode

ravnokar od vina izpraznjene, močne, dobro ohranjene, 35 komadov sodov iz kostanjevega lesa po 500 do 700 litrov, 60 komadov sodov iz hrastovega lesa po 200 do 800 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa po 800 do 2000 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa po 2000 do 4000 litrov, od katerih se en del nahaja v Ljubljani, drugi pa na poti v Ljubljano, odda po primerni nizki ceni trvdka

M. Rosner & Ko.

v Ljubljani 3006-6

poleg Koslerjeve pivovarne.

V tivoljskem gozdu se oddaja
tako 3404-1

2 sobi

z balkonom solidnemu gospodu.

Železna blagajna

v jako dobrem stanju se prodaja pod
zelo ugodnimi pogoji pri Antonu
Lampetu, posestniku v Crnem vrhu
nad Idrijo. 3403-1

Radi opustitve trgovine se prodaja

Vsa oprava

stelaže, tehnične, 3 polkrite ko-
čice itd.
Več se poizve pri Ani Wiessel
v Divači. 3299-3

Absolventinja praškega konservatorija
uči za zmeren honorar

igranje na klavir.

Naslov pove upravnistvo „Sloven-
skega Naroda“. 3341-4

Prodajalna

z opravo in stanovanjem
se odda takoj v najem. — Prostor
izvrsten.

Pismene ponudbe na Fran Cvek
v Ljubljani-Meste. 3302-3

Dobrega in večjega

tesarja

ki se mora razumeti v sestavljanju
krova, sprejme v delo takoj za celo
zimo A. Ciciliani, zidarški mojster
v Opatiji. 3374-2

Proda se hiša

št. 203 v sredini Rožne doline pri
Ljubljani, pripravna za vsakogar.
Hiša ima 4 lepa stanovanja, eno z
dvema sobama ter lep ograjen in z
drevesjem zasajen vrt. 3185-5
Več ravnotam.

Prodajo se

3 majhne hiše

kraven nahajajoča se gostilna, velik
vrt ter stavbni prostor. 3290-3

Več se izve v gostilni štev. 22
v Spodnji Šiški

Dobro izurjene

šivilje in učenke

se takoj sprejmejo
v modnem salonu 3340-2

Eliza Hitzl-Huber
Francovo nabrežje št. 1. v Ljubljani.

Iščem

gospodično

ki je popolnoma zmožna slovenščine
v besedi in pisavi, k 2 otrokoma za
popolno izučenje slovenskega jezika.
Otroka hodita v tretji razred. Želim
nekoliko izurjenja tudi v šivanju in
pa eventualna izpričevala o dosedanjih
službah. 3381-2

Naslov pod „R. M.“ na upravni-
štvo „Slov. Naroda“.

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh
trgovinah edino Ivo Kebrvo

Delež

narodnega, dobro vpeljanega podjetja,
ki nese 10% čistega dobička, se
prodaja zaradi družinskih razmer.
Pojasnila v uprav. „Slovenskega
Naroda“. 326-5

Lezioni italiane.

Grammatica, conversazione, litte-
ratura. — Principio li 1. ottobre.
S'annuncia dal 27 di questo, dalle
11 fino le 4 a Marije Terezije
cesta 4, part. 3373-2

Sprejmeta se takoj 2 dobra

čevljiarska pomočnika

1 za žensko in moško delo in 1 za
mešano delo pri Ivanu Šetinu, Di-
jaške ulice 9 v Ljubljani. 3371-2

Vsa 1443-23

parketska dela

prevzema ter da material

JOSIP PUCH

Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno! Solidno!

Sprejme se takoj

trgovski pomočnik

spreten špecerist in železninar. Le
z dobrimi in priporočljivimi izpričevali
se vpoštevajo. — Sprejme se tudi

učenec

star 14 let, ki je dovršil vsaj ljudsko
šolo v trgovino s špecerijskim bla-
gom in železnino 3332-2

Fran Guštin

trgovina z mešanim blagom v Metliki.

2 ključarska

vajenca

se sprejmeta s 15. oktobrom pri
Ivanu Trillerju, ključavničarju na
Bledu. 3366-2

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih,
približno od 600, 1200 do 3000 litrov,
proda po nizki ceni 2991-9

: FRAN CASCIO :
Šelenburgove ulice št. 6.

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

tvrdke Br. Novakovič

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Jesenske in zimske obleke,
površnike, sukne in dežne

plašče za gospode in dečke

po izredno nizkih cenah

Najnoveje modele

za dame in deklice

priporoča

Konfekcijska trgovina

A. Lukić

3143-6

Pred škofijo 19. Ljubljana Pred škofijo 19.

najboljše čistilo (krema) za čevlje in usnje
2951 v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Vsak petek in postni dan

se dobijo sveže 3313-2

morske ribe

pri Ant. Staculu.

Poceni

se prodajo:

Avtomobil Dion-bouton za 4 osebe,
salonski stativ z aparatom, satirni
stroj, bicikelj in več drugih stvari
na Rimski cesti št. 2, spodaj.

Avtomobil

znamka Mercedes s 4 sedoji
ugodno prodaja.

Kje, pove upravnistvo „Sloven-
skega Naroda“. 3304-4

Išče se primeren

prostor za trgovino

z mešanim blagom.

Ponudbe pod „prostor“ na uprav-
nistvo „Slov. Naroda“. 3339-3

Sprejemem takoj

ključarskega

pomočnika

ki zna delati vsakovrstne tehtnice
(vage). Delo trajno. Zahteva plače
se naznani pismeno. 3381-3

Iv. Rebek v Celju.

Nova hiša

z velikim vrtom, iz katerega se
proda za 800 K na leto, in ki ima
vpeljana špecerijsko trgovino, poleg
te se lahko dobi gostilna in trafika,
stoji na najlepšem prostoru v novem
delu Ljubljane, se prodaja. Gotovine
ni treba velike. 3336-4

Pojasnila daje J. Toni, mesar,
Lingarjeve ulice v Ljubljani.

Prvi kranjski

uglaševalec

klavirjev

G. F. Jurásek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 62a

I. nadstropje

uglašuje klavirje, kakor tudi prevzema

popravila vseh sistemov klavirjev in

preglašuje brezplačno. 3305-2

Slivovka

tropinovec 1296-48
kranjski brinovec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po
prav primerni ceni v zanesljivi ka-
kovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. ROSNER & Co., Ljubljana
Sp. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Inženir - hidrotekt 3664-95

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice št. 4. Brzojavi: Lachnik-Ljubljana.

Podružnica v Splitu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.

priporoča
promese na čiske srečke à kron 7 I. oktobra glavni dobiček
kron 180.000

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po 4 1/2 % Rentni davek plača banka sama.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

MARIJA STANIŠA

Dunaj, VIII, Kochgasse 25

priporoča

cenj. gg. visokošolcem in drugim na Dunaju bivajočim
Slovenkam in Slovincem svojo 3398-1

trgovino s papirjem.

Velika zaloga razglednic, zaloga pisalnih, risalnih in šolskih
potrebščin, pisarniški predmeti, poštni kartoni, koledarji,
razkošni papir, voščilne karte i. t. d.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije
cesti šte. 11

Puc & Komp.

dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško
blago in železno pohištvo. Lastne delavnice. 2825-12

Razpis

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika v Škofji Loki.

S to službo je združena plača letnih 1200 K in aktivitetna doklada
200 kron.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane
deželnemu odboru

do 10. oktobra t. l.

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dose-
danje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službo-
vali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 14. septembra 1908.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vožnjo v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.):

5-50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob ne-
deljah in praznikih do Trbiža).
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
11-38 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica d. ž.,
Trst c. kr. drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
9-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano (juž. žel.):

6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča
3-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
11-22 popoldne. Osebn. vlak iz Praga,
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbiž, Gorice d. ž., Jesenic, Tržiča
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
3-56 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice d. ž., Trst c. kr. drž.
žel. Jesenic, Tržiča
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca
Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Po-
drožico) Trsta c. kr. drž. žel. Gorice d. ž.,
Jesenice, Tržiča.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
drž. žel. Gorice d. ž., Jesenic.
Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje
evropskem času.)

C. kr. ravateljstvo državnih železnic v Trstu.

Veliko zalogo

gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komadi;

plošče

od

K 1-80

naprej

pri-

poroča

FR. P. ZAJEC, urar

2291 Ljubljana, Šarl trg 26.

V prijaznem trgu Sevnici
se prodaja nova, zidana,

enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopijem ter lepim
velikim vrtom, pripravna za gostilno,
trgovino, poletno stanovanje, ali kot
najemna hiša. Zdaj je prvo nadstropje
oddano stalnim najemnikom. Hiša je
moderno zidana. Denarja je treba le
4000 K, drugo se lahko prevzame
vknjiženo.

Natančnejša pojasnila daje Matija
Kozinec v Sevnici. 3258-4

Obrtno
pomožno društvo
židovske ulice šte. 8
vloga
ter jih obrešuje od dne
vlaganja do dne dvig-
nanja. — Obresti
4 3/4

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8

priporoča v lastni šivalnici izdelano

perilo

za otroke, gospe in gospode.

Za izdelovanje perila doma pri-
poroča svojo bogato zalogo platna
in šifona v vseh širinah in kakovo-
stih, švicarsko vozenje, prte in pr-
tiče, brisalke itd.

Kakor znano le dobro blago in zelo
zanesljive cene.

Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Opozorim na razstavljeno perilo v „Na-
rodnem domu“. 3317-3

SUKNA

In modno 2884

blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem. 11

Dr. Richarda lasna barva

1185 6 za lase in brado

neškodljivo in takoj učinkujoče.

Svari se „pred“ ponaredbam!
Dobiva se v zadevnih trgovinah.

Otvoritev jesenske in zimske sezone! Popolnoma sortirana zaloga

za jesensko in zimsko sezono
In največja izbira moške in damske obleke ter
konfekcije za dečke in deklice.

Čudovito nizke cene!

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte
moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

ustanovljen
1870.

Fotografski zavod

ustanovljen
1870.

Julij Müller

si usoja vljudo naznanjati, da je svoj novi, v modernem slogu
zgrajeni atelier zopet otvoril

v hiši „Ljudske posojilnice“
nasproti hotela „Union“

in se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh vrst fotografij
samo najmodernejše izvršitve prve vrste.

Obilega obiska prosi z velespoštovanjem

Julij Müller, fotograf.

Št. 4232/1908.

3397-1

Razglas

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje s tem za dražbo
sledenih odpravkov in drugega starega blaga pisмено konkurenčno razpravo.

520 kg.	liže pletenine,
600	odpadkov bombažev pletenine,
1 600	trojnika,
800	domačega platna,
2 600	jutnega
500	črnega,
3 100	hodničnega
1 600	jutnih niti,
4 100	vrvi,
250	vrvice,
4 000	papirja finega belega,
8 600	papirja navadnega mešanega.

V zavojih brutto za netto.

Že rabljene jutne embalaže, še pripravne za zavijanje in sicer:

4.300 kg	okoli 18 000 kosov prevlek, tanka in redka tkanina,	brutto
140—180 cm dolga, 80 cm široka,		za
4.900 kg	okoli 14 000 kosov prevlek, pleteninasta tkanina, 180—220	netto
cm dolga, 23—35 cm široka,		
2 000 kg	okoli 5 700 kosov prevlek, pleteninasta in črna tkanina	
190 cm dolga, 30 cm široka,		

8.300 kg	litega železa (odlomki) starega, nepovitega,
3.700	ožanega nepovitega,
4 400	kovanega železa starega in mešanega z žico in veznim železom,
1.700	železne pločevine stare in nezavite,
320	cinkove
470	bakrene

Pismene, s pobotnico kake c. kr. blagajne o 10% vloženem vadiju
opremljene in z 1 krono za polo kolekovane ter na naslovni strani zavitka
z napisom: „Ponudba za prevzetje odpadkov“ označene ponudbe vložiti
se morajo najpozneje do 12. vinotoka 1908 opoldne pri c. kr. tobačni
tovarni v Ljubljani.

Za vložitev vadija porabiti se morajo trije predpisani zaznamki
(položni formularji), ki se dobivajo pri c. kr. blagajnah.

Ponudbe se lahko stavijo na prevzetje posameznih odpadkov ali pa
vsega blaga, vendar se morajo navedene cene glasiti v številkah in besedah
za vsako posamezno vrsto razpisanih predmetov za metriki stot in

„loco c. kr. tobačna tovarna Ljubljana.“

Združitelju se pripuste samo razpisane množine starega blaga, ne pa
tudi one, katere bi se med tem znabiti dalje nabrale.

Ponudniki morajo se v svojih pondbah izrečno zavezati, da spravijo,
v slučaju, da postanejo zdražitelji, blago najkasneje v teku treh tednov po
sprejemu zadevnega obvestila proti prejšnjemu plačilu iz tovarniških prostorov.

Ako se ta pogoj ne izpolni, zapade vadij, ne da bi se erer s tem
odpovedal pravicam, pristojnim mu po dvor. kamer. odloku z dne 12. avgusta
1825 in § 908 obč. drž. zak.

Razpisano blago se lahko vsak dan med navadnimi uradnimi urami
pregleda in se po ponudbeni razpravi ne bode oziralo na poznejše ugovore
radi neugajajočega blaga.

Ponudniki jamčijo s svojimi pondbami do odločitve c. kr. glavnega
ravnateljstva tobačne uprave na Dunaju o končnem uspehu konkurence.

V slučaju sprejema katere ponudbe pridrži se vloženi vadij kot kav-
oija do popolnega breztožnega konca kupčije.

Pri nespreditih pondbah vrne se vadij takoj po odločitvi o uspehu
konkurence.

Na ponudbe, katere ne odgovarjajo popolnoma označenim pogojem
in se prepozno vložijo, se ne bode oziralo.

C. kr. tobačna tovarna

Ljubljana, dne 17. septembra 1908.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Pozor!

Za prevažanje vsakovrstnega blaga, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka

£405-1

Josip Škerlj
spediter, Kongresni trg št. 16.

Solidna postrežba! Nizke cene!
Telefon šte. 262.

Pozor! Priporočam slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz vsakovrstnega trpežnega marmorja in granita. Zaradi prenapolnjene zaloge prodajam sedaj **30% ceneje nego doslej** in sicer

nagrobne spomenike od 10 K naprej
cementne nagrobne okvire več vrst od 5 K naprej.

Pri vseh delih jamčim za popolno trpežnost.
Prevezem tudi naročila slik za spomenike po jako nizkih cenah. S spoštovanjem 3355-2

FR. KUNOVAR
poleg novega pokopališča pri Sv. Križu v Ljubljani.

Svoji k svojim!

Kmetska gospodarska zadruga

v Medoših

posreduje prodajo prve vrste grozdja in jamči za njega pristnost.

Naši slovenski posestniki, ki imajo vinograde proti izhodu, imajo naprodaj grozdje za **refoško** in stane 100 kg 12 K, postavljeno na postajo Siojole. — Naprodaj imamo pa tudi **črno vino**, ki ga oddajamo od 100 l. naprej in sicer hektoliter 22 K, postavljeno na našo postajo. Več pove gorenja zadruga.

3333 3

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole,
učiteljske, licej, dekliško šolo,
za obrtne in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah v zalogi

Narodna knjigarna v Ljubljani

na Jurčičevem trgu šte. 3.

Dijaki

se sprejmejo pod primernimi pogoji na hrano in stanovanje. 2913-12
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Krasno

BLUZE

86

največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri. Vsakovrstna krila, perilo in otročje obleke

priporoča po najnižjih cenah

M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Prva

goriška vinska klet

Ljubljana, Stari trg št. 13.

Da zamoremo ustreči želji p. n. odjemalce nabavili smo osebno še različna vina samo prve vrste, za kojih pristnost se popolnoma jamči, ter zagotavljamo vedno točno in vestno postrežbo.

886-40

Cene vin:

Isabella črna	1/2 litra	K 0.28
Furlansko črno	"	" 0.32
Teran istrski črn	"	" 0.36
Refoško istrski črn	"	" 0.40
Modra frankinja	"	" 0.44
Cviček najfinjši	"	" 0.44
Burgundec	"	" 0.60
Teran hrški	"	" 0.60
Vipavsko belo	"	" 0.32
Istrsko belo	"	" 0.32
Goriško rumeno	"	" 0.36
Rebula prve vrste	"	" 0.40
Rizling goriški	"	" 0.60
Muskatelec	"	" 0.60
Pelinkovec (Wermouth)	"	" 0.80

2716 Glavna zaloga v lekarni 39
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius
dr. V. Gregorič
Ljubljana

kronska ustna voda

EUODIN

Zakonito varovano.

Specijaliteta za kadilce.
10 do 15 kapljic v kozarec vode.
Cena 2 kroni.

Glavna zaloga v lekarni
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Malinčev
SIRUP
lekarnarja

Piccolija

2271 v Ljubljani 13

c. in kr. dvornega dobavitelja, papeževnega dvornega dobavitelja

je izboren prirodni izdelek. Poštni zabojček s 3 kg sirupa se pošlje poštne prosto proti povzetju za 5 K, v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K za kg. Sterilizirane steklenice z okoli 1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani po 1 K 50 h. V zabojih po 25 stekl. z zavojino vred v Ljubljani po 1 K 35 h. Naročila po povzetju.

Prirodna arseno-železna voda

RONCEGNO

Posebno uspešna ter za slabokrvnost, kožne, živčne in ženske bolezni zdravniško priporočena. **Domače zdravljenje** (pitno zdraviljenje) pripravno za vsak letni čas. Naprodaj po vseh lekarnah in trgovinah z zdravilnimi vodami. 3/80 2

Najnovejše bluze svilnate, batistne, čipkaste, volnate in iz modnega blaga, damski klobuki najnovejše mode moderni pasovi, damski in otroški predpasniki, spodnja krila, ovrtniki in kravate.

Dalje priporoča svojo bogato zalogo domačega dela tudi po meri in po najnižjih cenah

F. Just-Maschke
Ljubljana, Židovske ulice šte. 3. 2252 14

Modna trgovina J. KOSTEVC

Ljubljana .: Sv. Petra cesta št. 4 .: Ljubljana

Vljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem izdatno povečal svojo manufakturno trgovino pod zgorajšnjo tvrdko na istem prostoru ter tudi popolnil svojo zalogo z najnovejšim blagom, kar mi jamči, da bodem v bodoče svojim čast. odjemalcem še točneje zamogel postreči.

Opiraje se na svojo dosedanjo solidnost in točnost, se nadejam in prosim iste blagonaklonjenosti, katero opravičiti se bodem vestno potrudil.

Z odličnim spoštovanjem

3315-2 **J. Kostevc.**

Za jesensko sezono!

Krasno

okleke, površniki in razna oblačila za gospode in dečke v velikanski izbiri.

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.

Velika zaloga tu in inozemskega blaga za naročila po meri. .: Stalne, izredno nizke cene! .:

Konfekcija A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3. 858-61

Največja

pralnica in svetlolikalnica

na Kranjskem

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in gračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

:: :: Cene so nižje kot drugod. :: ::
Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v 4 dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

3316-2 **A. Šarc.**

Morebitne reklamacije naravnost meni.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zidarske strojne opeke,
zarezano strešnike (sistem Marzola)
(za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varno proti nevihti.)

Portland-cement najboljše vrste,
peči, štedilnike in drugi stavb. material.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.